

ATHENAZE I

Graeco-Latinum

Bilingue

(Ad Linguam Graecam Antiquam Discendam)

Versionem Athenaze Italicam a M.Balme, G. Lawall, L. Miraglia et T.F.Bórri scriptam annisque 2008-2011 editam, ad usum suum privatum Martinus Olanius adaptavit, quamque auctoribus super memoratis nescientibus neque vulgat neque quicquid pro ejus usu postulat.

Alphabetum Graecum:

Graece	Nomen	Quomodo in lingua Latina legatur
Α α	alpha	Aa – itidem legitur
Β β	beta	Bb – itidem legitur nisi apud Graecos hodiernos, qui ‘v’ fricativum labiodentale hic legunt.
Γ γ	gamma	Gg – semper (ga,gi,ge,go,gu) dure ut consonans occlusivus velaris. Nunquam mutatur.
Δ δ	delta	Dd – itidem legitur
Ε ε	epsilon	Ee – itidem legitur, breve est
Ζ ζ	zeta	ZD,zd / DZ,dz / Zz – primum (zd) in pronuntiatu restituto legitur, alterum (dz) multis in pronuntiatis Europaeis traditionalibus, tertium (z) apud Graecos hodiernos.
Η η	eta	Ēē – semper productum / longum est (cf. epsilon). Paene idem est atque Latinum: ē
Θ θ	theta	TH,th – legi oportet ut ‘t’ cum aspiratione (i.e. ‘h’ atque in ‘homo’). Graeci hodierni sonum ‘th’ omnino dentalem (anglicum <i>th</i>) hic edunt, Itali aspirationem enuntiare non solent.
Ι ι	iota	Ii, Jj – itidem legitur atque Ii/Jj Latinum vocalicum et consonantale. Si prima littera verbi est (ἰᾱτρός, Ἰᾱσον), vocalis semper legitur (ijātros, Ijāson)
Κ κ	kappa	Cc, Kk – semper (ka, ke, ki, ko, ku) dure legitur, ut sonus occlusivus velaris. Nunquam mutatur neque aspiratur.
Λ λ	lambda	Ll – itidem legitur
Μ μ	m̄y	Mm – itidem legitur
Ν ν	n̄y	Nn – itidem legitur
Ξ ξ	xī	Xx (KS,ks) – itidem legitur: ks
Ο ο	omicron	Oo – itidem legitur, semper breve est (cf. omega).
Π π	pī	Pp – itidem legitur, numquam aspiratur.
Ρ ρ	rho	Rr – itidem legitur atque illud ‘r’ Latinum (sonus vibrans et alveolaris). Si ‘r’ prima littera verbi est, aspiratur ut ‘ rh ’
Σ σ/ς	sigma & stigma	Ss – itidem legitur. Litterae minusculae ‘s’ duae sunt: altera (σ) scribitur, si initio vel medio verbi ‘s’ invenitur, altera (ς - stigma) semper in verbi fine scribitur, neque alibi.
Τ τ	tau	Tt – itidem legitur, numquam aspiratur: Cavete ne aspiretis!
Υ υ	ypsilon	Yy – legi oportet labiis rotundatis. Si ita non legitur, ut iota vocalicum legitur.
Φ φ	phī	PH,ph / Ff – in pronuntiatu restituto semper ut ‘p’ cum aspiratione (cons. occlusivus labialis) = ph legitur. In aliis pronuntiatis ut ‘f’ latinum (cons. fricativus labiodentalis)
Χ χ	chī	KH,kh / CH,ch – in pronun. restituto semper ut ‘k’ velare aspiratum (k+h) = kh. In aliis pronun. variatur: aut ‘k’ (in Italico) aut aliter.
Ψ ψ	psī	PS, ps – duo leguntur consonantes: p + s = ps
Ω ω	omega	Ōō – itidem legitur, semper productum / longum est (cf. omicron)

Alia:

Graece	genus	Quomodo in lingua Latina legatur
ει (!)	Diphthongus falsus*	In pronuntiatu restituto non diphthongus, sed monophthongus longus / productus semper est. Sonus est medius <u>inter</u> ‘e’ et ‘i’ (<i>ab Eta differt ita, quod ī similiior est</i>). Pronuntiatus autem(!) traditionales hic diphthongum ‘ej / ei’ legere solent.
ου (!)	Diphthongus falsus	Ūū – In pronuntiatis omnibus monophthongus productus / longus legitur, qui Latino ‘ū’ simillimus est.
αυ	Diphthongus	AU, au – Diphthongus verus est, qui sono ‘a’ et sono bilabiali ‘w’ constat, ubi labia non tanguntur.
ευ	Diphthongus	EU, eu – Diphthongus verus est, qui sono ‘e’ et sono bilabiali ‘v/w’ constat, ubi labia non tanguntur.
αι	Diphthongus	AI, ai / AE*, ae* – Diphthongus verus, qui simillime in lingua Latina vel ut ‘ae’ vel ‘ai’ scribitur et sic prorsus in restituto pronuntiatu Latino enuntiatur: aj / ai .
υι	Diphthongus	YJ, yj / YI, yi – primus sonus ‘y’ est (vide pronuntiationem litterae ypsilon), secundus sonus ‘i/j’ consonantale (idem quod in ‘ai’ est). Est vocalis + consonans: yj .
ά έ ή ί ό ώ ύ	Aspiratio	ha, he, hē, hi, ho, hō, hȳ – aspiratio signis duobus scribitur, quae directione flectionis differunt. In initio verbi haec signa tantum apparent et esse debent. Si hoc ‘ά’ signum apparet, ‘h’ ante vocalem legitur. Sin signum adverse flexum est – ‘h’ non legitur.
ὰ ἐ ἦ ἰ ὀ ὦ ὕ	Aspiratio	a, e, ē, i, o, ō, ȳ – signum aspirationis aliter (adverse) flexum est: ‘h’ <u>non legitur</u> , vocalis non aspiratur. In initio verbi aspiratio semper signari debet, si vocalis adest.
ά έ ή ί ό ώ ύ	Accentus	(<i>accentus < ad-cantus</i>) Si hoc signum adhibetur, in pronunt. restituto vox/tonus altior fieri debet, sicut cantares. Et nihil aliud fit, nisi toni mutatio. In pronuntiatis autem Europaeis traditionalibus vocem sonoriorem tantum, vulgo ‘stress’, signat, neque tonus vocis mutatur. In ultima syllaba numquam datur(!), nisi verbum sententiae ultimum est.
ᾱ ῥ ῖ ῳ ῤ, εῖ	Accentus	aAa, eEe, iIi, oOo, yYy – Si hoc signum adhibetur, <u>in pronuntiatu restituto</u> vox (tonus) <u>altior</u> et postea <u>inferior</u> fit. <u>Vox crescit et decrescit</u> . Propterea in longis vocalibus et diphthongis tantum inesse potest. In aliis pronunt. vox sonoriior fit (vulgo ‘stress’).
ὰ ἐ ἦ ἰ ὀ ὦ ὕ	Accentus	Non legitur ulla cum mutatione <u>in pronunt. restituto</u> . In aliis autem pronuntiatis vox sonoriior denuo (vulgo ‘stress’) legitur. Apparet in ultima syllaba tantum(!) et modo si ultimum verbum <u>non est</u> . Sin autem ultimum est, scribitur ά έ ή ί ό ώ ύ legiturque.
α η ω	Diphthongi qui aliter scribuntur*	ai, ēi, ōi – diphthongus in pronuntiatu restituto est (orthographia enim post aetatem classicam mutata est, cum hoc iota diphthongale non amplius legeretur). In <u>pronuntiatis autem Europaeis</u> hoc iota non legitur! Iota parvum sub vocali subscribitur, ergo ‘ iota subscriptum ’.
ā ī ū	Longitudo / Productio vocalium	ā, ī, ū – <u>longum vel macron</u> = longe / producte leguntur (<i>vide litteram ypsilon</i>). Hoc signum diacriticum numquam scribitur nisi in libris quibusdam scholasticis, ut hic liber noster est.

Una vocalis plus quam unum signum diacriticum gerere potest, e.g. ῥ (= *aspiratio + accentus + iota subscriptum*). Vocalis saepe duo quidem talia signa gerit (*aspirationem atque accentum*), e.g.: ᾱ ῥ ῖ ῳ ὀ ὦ ὕ. Longa (macra), nisi in libris scholasticis, non scribuntur; cetera signa scribuntur semper.

1 Ο ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ (α)

- 2 Δικαιοπόλις Ἀθηναῖός ἐστιν·
3 οἰκεῖ δὲ ὁ Δικαιοπόλις οὐκ ἐν ταῖς Ἀθήναις ἀλλὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς·
4 αὐτουργὸς γάρ ἐστιν.
5 Γεωργεῖ οὖν τὸν κλῆρον καὶ πονεῖ ἐν τοῖς ἀγροῖς.
6 Χαλεπὸς δέ ἐστιν ὁ βίος·
7 ὁ γὰρ κλῆρὸς ἐστὶ μῆκρος, μακρὸς δὲ ὁ πόνος.
8 Αἰὶ οὖν πονεῖ ὁ Δικαιοπόλις καὶ πολλάκις στενάζει καὶ λέγει·
9 “ὦ Ζεῦ, χαλεπὸς ἐστὶν ὁ βίος·
10 ἀπέραντος γάρ ἐστιν ὁ πόνος, μῆκρος δὲ ὁ κλῆρος καὶ οὐ πολὺν σῖτον παρέχει.”
11 Ἀλλὰ ἰσχυρὸς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἄοκνος·
12 πολλάκις οὖν χαίρει·
13 ἐλεύθερος γάρ ἐστι καὶ αὐτουργός·
14 φιλεῖ δὲ τὸν οἶκον.
15 Καλὸς γάρ ἐστιν ὁ κλῆρος καὶ σῖτον παρέχει οὐ πολὺν ἀλλὰ ἱκανόν.

- In Lingua Graeca Attica articuli (vulgō 'articles') dēfīnītī īsunt, quī ante nōmina substantīva pōnuntur. Cum nōn pōnuntur, tum eadem nōmina indēfīnīta esse intelleguntur (ἄνθρωπος = homō, ὁ ἄνθρωπος = (ille/is) homō). Articuli dēfīnītī saepe et prō 'ejus, meus, tuus, suus, noster, vester, eōrum' adhibentur et rārō etiam locō prōnōminum: *is/il*le (quod in capitulō prīmō vidēbitur). Articuli dēclīnantur ut nōmina substantīva prīmae et secundae Graecae dēclīnātiōnis (*genus, numerus et cāsus* īis mūtantur). Ante nōmina propria antequē deōs articuli dēfīnītī semper pōnuntur.

Hī sunt articuli in nom.sg.: ὁ - masc. (ille, is), ἡ - fem. (illa, ea), τό - neutr. (illud, id)

1 DICAEPOLIS (a)

2 Dicaeopolis Athēniēnsis est:

3 habitat autem (=sed/at postpositīvum) Dicaeopolis nōn Athēnīs (in 'illīs' Athēnīs) sed in 'illīs' (= 'suīs') agrīs:

4 agricola-prīvātus / operārius-prīvātus enim est. (= quī suā grātiā labōrat)

5 Colit (arat) igitur (=ergō/itaque postpositīvum) praedium suum (illum) et in agrīs (suīs) labōrat.

6 At difficilis vīta (ejus) est:

7 praedium enim (=nam/quia postpos.) parvum est, longus vērō labor.

8 Itaque (igitur) semper labōrat Dicaeopolis et saepe gemit et dīcit:

9 "Prō Juppiter (ō Juppiter, ō Zeū), difficilis est vīta:

10 īnfīnītus enim labor est, parvum autem praedium (est) et nōn (=neque) multum cibum (=multum cibī) praebet (=dat)."

11 Sed rōbustus est homō (ille) et impiger:

12 itaque saepe gaudet:

13 līber enim est et agricola-prīvātus (est):

14 amat autem domum suam (aedēs suās).

15 Nam (=enim) praedium pulchrum est et cibum dat (praebet) nōn multum (=multum cibī) at sufficiēns (=satis cibī).

- In Lingua Attica nōn plūrēs quam quinque cāsūs grammaticī īsunt: *nōminātīvus, genetīvus, datīvus, accūsātīvus, vocātīvus*. Ubi in lingua Latīnā cāsū ablātīvō ūtimur, ibi in lingua Graecā praecipuē datīvō (ad īnstrumentum dīcendum), sed et aliīs cāsibus (nisi nōminātīvō vocātīvōque) ūtimur.

- In cāsū vocātīvō articulus deest, sed particula / interjectiō ὦ / ὦ saepissimē semper ante vocātīvōs pōnitur, etiam in locīs, ubi Latīnē "Ō!" jam dīcī necesse nōn est (licet nōnnumquam dīcātur).

- Aliqua verba commūnia (e.g.: *quia, itaque, dat, it...*) in prīmīs capitulīs nōn adhibentur sed alia synonymica in eōrum locō adhibentur (*γάρ, οὖν, παρέχει, βαδίζει* ...). In uncīs () significātūs Latīnī aptiōrēs igitur scrībuntur.

1 Ο ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ (β)

- 2 Ὁ Δικαιοπόλις ἐν τῷ ἀγρῷ πονεῖ·
- 3 τὸν γὰρ ἀγρὸν σκάπτει.
- 4 Μακρὸς ἐστὶν ὁ πόνος καὶ χαλεπός·
- 5 τοὺς γὰρ λίθους ἐκ τοῦ ἀγροῦ φέρει.
- 6 Μέγαν λίθον αἶρει καὶ φέρει πρὸς τὸ ἔρμα.

- 7 Ἰσχυρὸς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ πολὺν χρόνον πονεῖ καὶ μάλα κάμνει.

- 8 Φλέγει γὰρ ὁ ἥλιος καὶ κατατρίβει αὐτόν.
- 9 Καθίζει οὖν ὑπὸ τῷ δένδρῳ καὶ ἡσυχάζει οὐ πολὺν χρόνον.
- 10 Δι' ὀλίγου γὰρ ἐπαίρει ἑαυτὸν καὶ πονεῖ.
- 11 Τέλος δὲ καταδύνει ὁ ἥλιος.
- 12 Οὐκέτι οὖν πονεῖ ὁ Δικαιοπόλις ἀλλὰ πρὸς τὸν οἶκον βαδίζει.

1 Ο ΟΙΚΟΣ

- 2 Ὁ οἶκος μῆκρος ἐστὶν, ἀλλὰ καλός.
- 3 Ὁ οὖν ἄνθρωπος τὸν οἶκον φιλεῖ.
- 4 Ἐν τῷ ἀγρῷ ὁ πόνος χαλεπός ἐστὶν, καὶ ὁ Δικαιοπόλις ἀεὶ μάλα κάμνει.
- 5 Μῆκρὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἀγρός, μακρὸς δὲ ὁ πόνος.
- 6 Σκάπτει γὰρ τὸν ἀγρὸν ὁ ἄνθρωπος καὶ πονεῖ πολὺν χρόνον.
- 7 Ἐν δὲ τῷ οἴκῳ ἡσυχάζει, καὶ οὐκέτι πονεῖ.
- 8 Ἐν οὖν τῷ οἴκῳ ὁ Δικαιοπόλις χαίρει.

1 DICAEOPOLIS (b)

2 Dicaeopolis in agrō labōrat:

3 (eum) agrum enim fodit.

4 Labor longus est et difficilis:

5 lapidēs enim ex agrō fert.

6 Magnum lapidem tollit et ad acervum (acervum lapidum) fert.

7 Homō rōbustus est sed multum tempus (=diū; χρόνος = tempus) labōrat et valdē / admodum fessus-est (graecē ūnō verbō dīcitur).

8 Nam sōl flagrat eumque fatīgat.

9 Ergō sub arbore cōnsīdit et requiēscit paulīspēr (nōn diū).

10 Paulō post (per paucum [tempus]) enim sē-ipsū attollit (=surgit) et labōrat.

11 Sed dēnique sōl occidit.

12 Itaque nōn-amplius labōrat Dicaeopolis sed ad domum suam vādīt.

1 DOMVS

2 Domus (Dicaeopolidis) parva est, sed pulchra. (οἶκος masc. est sed *domus* Latīnē est fem.)

3 Quārē (igitur) homō (ille) domum suam amat.

4 In agrō labor difficilis est, et Dicaeopolis semper admodum fatīgātus/fessus est.

5 Parvus enim ager est, longus autem labor.

6 Agrum enim fodit homō et diū labōrat.

7 At domī (in domū suā) requiēscit, et nōn-amplius (=neque amplius) labōrat.

8 Itaque domī Dicaeopolis gaudet.

Articulī generis māsculīnī et neutrī: **ὁ** = is, ille; **τὸ** = id, illud (*acc. + nom.*); **τοῦ** = ejus, illius (*masc. + neut.*); **τῷ** = eī, illī (*dat.sg. m+n*); **τὸν** = eum, illum; **ὃ** aut [nihil] ante vocātīvum; **τά** = ea, illa (*neutr. acc. + nom.*); **οἱ** = iī, illī (*nom.pl. masc.*); **τοῖν** = eōrum, illōrum (*m+n+f*); **τοῖς** = iīs, illīs (*m+n*); **τοὺς** = eōs, illōs.

- Prōnōminibus ūsī sumus ad dēmōnstrandum, sed articulī dēfīnītī sunt: nōn sunt prōnōmina vērā!

(προσθήκη)

1 **Ο ΚΛΗΡΟΣ**

2 *Μακρός ἐστὶν ὁ πόνος καὶ χαλεπός.*

3 *Ὁ δὲ αὐτουργὸς οὐκ ὀκνεῖ ἀλλ' αἰεὶ γεωργεῖ τὸν κλῆρον.*

4 *Καλὸς γάρ ἐστιν ὁ κλῆρος καὶ πολὺν σῖτον παρέχει.*

5 *Χαίρει οὖν ὁ ἄνθρωπος·*

6 *ἰσχυρὸς γάρ ἐστι καὶ οὐ πολλάκις κάμνει.*

(supplēmentum)

1 **PRAEDIVM**

2 *Longus est labor et difficilis.*

3 *Sed agricola-prīvātus nōn morātur (=labōrem nōn vītāt) sed semper praedium suum colit.*

4 *Praedium enim pulchrum est et multum cibī (multum cibum) praebet (=dat).*

5 *Itaque (igitur) gaudet homō ille:*

6 *rōbustus enim est neque (et nōn) saepe (dē)fessus-est.*

Articulī generis fēminīnī: ἡ = ea, illa; τῆς = ejus, illius (fem.); τῇ = eī, illī (fem.); τῇν = eam, illam; ante vocātīvum sg. nihil aut ᾧ; αἱ = eae, illae; τῶν = eārum, illārum (idem atque masc. et neutr.); ταῖς = iis, illīs (fem.); ταῦς = eās, illās.

- Prōnōminibus ūsī sumus ad dēmōnstrandum, sed articulī dēfīnītī sunt: nōn sunt prōnōmina vēra!

1 Ο ΞΑΝΘΙΑΣ (α)

- 2 Ὁ Δικαιοπόλις ἐκβαίνει ἐκ τοῦ οἴκου καὶ καλεῖ τὸν Ξανθιάν.
 3 Ὁ Ξανθιάς δοῦλός ἐστιν, ἰσχυρὸς μὲν ἄνθρωπος, ἄργος δέ·
 4 οὐ γὰρ πονεῖ, εἰ μὴ πάρεστιν ὁ Δικαιοπόλις.
 5 Νῦν δὲ καθεύδει ἐν τῷ οἴκῳ.
 6 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις καλεῖ αὐτὸν καὶ λέγει·
 7 “Ἐλθὲ δεῦρο, ὦ Ξανθιά.
 8 Διὰ τί καθεύδεις;
 9 Μὴ οὕτως ἄργος ἴσθι ἀλλὰ σπεῦδε.”
 10 Ὁ οὖν Ξανθιάς βραδέως ἐκβαίνει ἐκ τοῦ οἴκου καὶ λέγει·
 11 “Διὰ τί εἶ οὕτω χαλεπός, ὦ δέσποτα;
 12 Οὐ γὰρ ἄργος εἰμι ἀλλὰ ἤδη σπεύδω.”
 13 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις λέγει·
 14 “Ἐλθὲ δεῦρο καὶ συλλάμβανε·
 15 λάμβανε γὰρ τὸ ἄροτρον καὶ φέρε αὐτὸ πρὸς τὸν ἀγρόν.
 16 Ἐγὼ γὰρ ἐλαύνω τοὺς βοῦς.
 17 Ἀλλὰ σπεῦδε·
 18 μικρὸς μὲν γάρ ἐστιν ὁ ἀγρός, μακρὸς δὲ ὁ πόνος.”

1 XANTHIAS (a)

- 2 Dicaeopolis (ex) domū ēgreditur / ēvādit (=exit) et Xanthiam vocat.
3 Xanthiās servus est, rōbustus homō quidem [est], piger autem:
4 nōn enim labōrat, sī nōn (=nisi) Dicaeopolis adest.
5 At nunc domī (in eā domū) dormit.
6 Itaque Dicaeopolis eum vocat et dīcit:
7 “Ī (=venī; imper.aoristī) hūc, Xanthiā (ō Xanthiā).
8 Cūr (per quid) dormīs?
9 Nē (=nōlī) ita / tam piger es (=esse) sed festīnā.”
10 Xanthiās igitur tardē (ē) domū exit et dīcit:
11 “Cūr es sīc sevērus (difficilis), domine? (dēclīnātur in sg.: δεσπότης nom., δεσπότης gen., δεσπότη dat., δεσπότην acc., δέσποτα voc.; In pl.: δεσπόται, δεσποτών, δεσπόταις, δεσπότης, δεσπόται)
12 Nam piger nōn sum sed jam festīnō.”
13 At Dicaeopolis dīcit:
14 “Ī hūc et adjuvā: (etymologia: σύν (συλ) = cum (con); λαμβάνειν = sūmere => συλλαμβάνειν = cōnsūmere - ‘sūmere aliquid mēcum’ => juvāre/opitulārī)
15 sūme enim (illud) arātrum et [id] ad (=in) agrum fer(praes.).
16 Nam ego bovēs agō.
17 At festīnā:
18 parvus (1. μέν) est ager, longus autem (2. δέ) labor.” (μέν... δέ - nōnnumquam in aliās linguās omnīnō nōn convertitur; ‘δέ’ etiam ‘et’ hīc significāre potest; vel convertitur cum ‘cum adversātīvō’: ‘cum rōbustus sīs, piger es’ = σὺ μὲν ισχυρὸς εἶ, ἄργος δέ)

- Imperātīvus negātīvī Graecus similis est eī imperātīvō Latīnō prīscō: ‘Nē ... es! Nē... amā!’ (i.e. ‘particula prohibītiva’ + imperātīvus positīvus) ubi Latīnē imperātīvō verbī ‘nolle’ et īnfīnītīvō praesentis ūtimur: ‘Nōlī... esse! Nōlī... amāre’ (aut conjunctīvō / subjunctīvō ‘Nē ... amēs! Nē ... amāveris!’)

- Eadem particula item in ‘nisi’ spectātur: ‘εἰ μή’ - ‘sī nē’ = ‘nisi’

- Post imperātīvōs aliquotiēs scrīptum est ‘**praes.**’ vel ‘**aor.**’. Graecī enim multō magis hīc imperātīvīs temporis **aoristī** quam temporis **praesentis** ūtēbantur. Nōndum autem imperātīvum et īnfīnītīvum **aoristī** nōvimus, itaque eō, nisi in paucīs verbīs (e.g. ἐλθε = venī), nōn ūtēmur, et semper in capitulīs prīmīs imp. praesentis ūtēmur.

Imperātīvus et īnfīnītīvus aoristī adhibentur cum actiō et agī et perficī dēbet: *eme pānem!* (= vīs, ut pānem emendō habeat, nōn vīs, ut pānem in tabernā quaerat tantum). ‘venī!’ (= vīs, ut adsit, nōn vīs, ut tantum ad tē ambulet: ‘ī’ vs. ‘venī’). Imperātīvō **praesentis** et īnfīnītīvō praes. dē processū loquimur, quī fit neque perficitur. Imperātīvō autem et īnfīnītīvō **aoristī** dē actiōne, ut fiat atque perficiātur, loquimur.

1 Ο ΔΟΥΛΟΣ ΑΡΓΟΣ ΕΣΤΙΝ

2 Πολὺν χρόνον πονεῖ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁ Δικαιοπόλις.

3 Τέλος δὲ πρὸς τὸν οἶκον βαδίζει καὶ ἡσυχάζει.

4 Ὁ γὰρ Δικαιοπόλις μάλα κάμνει.

5 Ἐν οὖν τῷ οἴκῳ καθεύδει.

6 Τῇ δὲ ὑστεραία ἔωθεν ὁ Δικαιοπόλις ἐκ τοῦ οἴκου ἐκβαίνει.

7 Ἐπειτα τὸν δοῦλον καλεῖ καὶ λέγει·

8 “ὦ Ξανθία, ἐγὼ μὲν καλῶ σε·

9 διὰ τί οὐκ ἐκβαίνεις ἐκ τοῦ οἴκου;

10 Μὴ κάθευδε, ἀλλὰ σπεῦδε πρὸς τὸν ἀγρόν.

11 Ἀλλὰ λάμβανε τὸ ἄροτρον καὶ φέρε πρὸς τὸν ἀγρόν.

12 Χαλεπὸς γάρ ἐστιν ὁ πόνος καὶ μακρὸς, σὺ δὲ καθεύδεις ἐν τῷ οἴκῳ καὶ οὐ πονεῖς·

13 ἐγὼ δὲ πονῶ πολὺν χρόνον καὶ μάλα κάμνω.

14 Ἐλθὲ οὖν δεῦρο, καὶ συλλάμβανε.”

15 Ὁ δὲ Ξανθίας λέγει·

16 “Οὐκέτι καθεύδω ἐγὼ ἐν τῷ οἴκῳ, ὧ δέσποτα, ἀλλὰ σπεύδω πρὸς τὸν ἀγρόν καὶ τὸ ἄροτρον φέρω·

17 σὺ δὲ τί ποιεῖς;”

18 “Ἐγὼ τοὺς βοῦς ἐλαύνω πρὸς τὸν ἀγρόν.

19 Ἀλλὰ σπεῦδε, καὶ μὴ κάθιζε ἐν τῷ οἴκῳ.

1 SERVVS PIGER EST

2 Diū (multum tempus) in agrō labōrat Dicaeopolis.

3 Sed dēnique domum it (vādit) et requiēscit.

4 Dicaeopolis enim admodum fessus est.

5 Itaque domī dormit.

6 Postrīdiē vērō prīmō mane (ā dīlūculō) Dicaeopolis (ē) domū exit.

7 Postea servum (suum) vocat et dīcit:

8 “Xanthiā (ō Xanthiā), ego quidem tē vocō*:

9 cūr (per quid) (ē) domū nōn exīs?

10 Nōlī dormīre (nē dormī) sed festīnā ad (=in) agrum.

11 Sed sūme arātrum (illud) et in (ad) agrum fer.

12 Difficilis enim labor est et longus (diūturnus), tū autem domī (in domū) dormīs neque (et nōn) labōrās:

13 ego vērō diū (multum tempus) labōrō et valdē fatīgātus sum.

14 Ergō venī (=ī - sed in aoristō, quod modo explicātum est) hūc, et auxilium fer (adjuvā)!

15 Xanthiās autem dīcit:

16 “Nōn amplius dormiō ego in domū (=domī), domine (ō domine), sed ad agrum festīnō et arātrum ferō.

17 tū autem quid facis?”

18 “Ego bovēs in (ad) agrum agō.

19 At festīnā nōlīque (et nē) domī sedēre (sedē).

- * aliqua verba (καλεῖ, οἰκεῖ, ἀκολουθεῖ) accentum in ultimā syllabā habent. Ea enim **contracta sunt**:

καλέω = καλῶ; καλέεις = καλεῖς; καλέει = καλεῖ; καλέομεν = καλοῦμεν; καλέετε = καλεῖτε; καλέουσιν = καλοῦσιν; καλέειν (īnf.) = καλεῖν; κάλεε! = κάλει!).

- In dialectō Atticā ferē semper verba contrahuntur et contracta esse jam ūsitātum est vel ‘norma’, nōn contracta rārō videntur.

- 20 Φέρε δὲ τὸ ἄροτρον.”
- 21 Ὁ Ξανθιάς οὖν τὸ ἄροτρον πρὸς τὸν ἀγρὸν φέρει.
- 22 Δι’ ὀλίγου δὲ ὑπὸ τῷ δένδρῳ καθίζει·
- 23 ἤδη γὰρ μάλα κάμνει.
- 24 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις λέγει·
- 25 “Διὰ τί καθίζεις ὑπὸ τῷ δένδρῳ;
- 26 Τί οὐκ αἴρεις τοὺς λίθους;
- 27 Τί οὐ φέρεις τοὺς λίθους ἐκ τοῦ ἀγροῦ;
- 28 ὦ Ξανθιά, ἰσχυρὸς μὲν εἶ, ἀργὸς δὲ μάλα, καὶ οὐ φιλεῖς τὸν πόνον.”
- 29 Ὁ Ξανθιάς ἐπαίρει ἑαυτὸν καὶ λέγει·
- 30 “Ἐγὼ ἀργὸς μὲν οὐκ εἰμι, κάμνω δὲ μάλα·
- 31 ὁ γὰρ πόνος μακρὸς ἐστίν, φλέγει δὲ ὁ ἥλιος.
- 32 Σὺ δὲ δεσπότης χαλεπὸς εἶ.
- 33 Ὁ μὲν γὰρ ἀγρὸς καλὸς ἐστὶ καὶ πολὺν σῖτον παρέχει.
- 34 Σὺ οὖν σπεύδεις πρὸς τὸν ἀγρόν, καὶ τοὺς βοῦς ἐλαύνεις, καὶ τὸ ἄροτρον λαμβάνεις·
- 35 σὺ μὲν γὰρ εἶ δεσπότης, καὶ τὸν ἀγρὸν μάλα φιλεῖς·
- 36 ἐγὼ δὲ δοῦλός εἰμι, καὶ οὐ μάλα φιλῶ τὸν ἀγρόν.”

- 20 Fer autem arātrum (illud).”
- 21 Xanthiās igitur arātrum in (ad) agrum fert.
- 22 Paulō post autem sub arbore cōnsīdit:
- 23 jam enim admodum fessus est.
- 24 Dicaeopolis vērō dīcit:
- 25 “Cūr sub (illā) arbore cōnsīdis?
- 26 Cūr lapidēs nōn tollis?
- 27 Cūr (eōs) lapidēs ex agrō nōn fers (=effers)?
- 28 Ō Xanthiā, rōbustus (1.) es, at (2.) valdē piger, nec (et nōn) labōrem amās.”
- 29 Xanthiās surgit (sē-ipsum attolit) et dīcit:
- 30 (μὲν* : 1. Cum) Ego piger nōn sum (1. sim), (2.) sed admodum fessus (sum).
- 31 Nam (is) labor longus est, flagrat autem sōl.
- 32 At tū dominus sevērus (difficilis) es.
- 33 Ager enim pulcher quidem est et multum cibī (multum cibum) praebet.
- 34 Itaque tū in (ad) agrum festīnās, et bovēs (tuōs) agis, et arātrum sūmis:
- 35 Cum* tū (enim) dominus sīs*, et agrum tuum amēs*:
- 36 ego servus sum, neque (et nōn) multum (eum) agrum amō.

-* Dē ‘μὲν.... δέ’ jam dīximus saepe nōn convertī, sī lingua Attica in aliam linguam convertitur. Hīc etiam cōstructione nōmine ‘cum adversātīvum’ ūsī sumus: ‘Cum rōbustus sīs, piger es’ = ‘ισχυρὸς μὲν εἶ, ἄργος δέ’

- Rubrō colōre fīnis symbolae / capitulī signātur.

1 Ο ΞΑΝΘΙΑΣ (β)

- 2 Ὁ μὲν οὖν Δικαιοπόλις ἐλαύνει τοὺς βοῦς, ὁ δὲ Ξανθιάς ὀπισθεν
βαδίζει καὶ φέρει τὸ ἄροτρον.
- 3 Δι' ὀλίγου δὲ ὁ Δικαιοπόλις εἰσάγει τοὺς βοῦς εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ βλέπει
πρὸς τὸν δοῦλον·
- 4 ὁ δὲ Ξανθιάς οὐ πάρεστιν·
- 5 βραδέως γὰρ βαίνει.
- 6 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις καλεῖ αὐτὸν καὶ λέγει·
- 7 “Σπεῦδε, ὦ Ξανθιά, καὶ φέρε μοι τὸ ἄροτρον.”
- 8 Ὁ δὲ Ξανθιάς λέγει·
- 9 “Ἄλλ’ ἤδη σπεύδω, ὦ δέσποτα·
- 10 διὰ τί οὕτω χαλεπὸς εἶ;”
- 11 Βραδέως δὲ φέρει τὸ ἄροτρον πρὸς αὐτόν.
- 12 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις ἄγει τοὺς βοῦς ὑπὸ τὸ ζυγὸν καὶ προσάπτει τὸ
ἄροτρον.
- 13 Ἐπειτα δὲ πρὸς τὸν δοῦλον βλέπει·
- 14 ὁ δὲ Ξανθιάς οὐ πάρεστιν·
- 15 καθεύδει γὰρ ὑπὸ τῷ δένδρῳ.
- 16 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις καλεῖ αὐτὸν καὶ λέγει·
- 17 “Ἐλθέ δεῦρο, ὦ κατάρᾱτε.
- 18 Μὴ κάθειυδε ἀλλὰ συλλάμβανε.
- 19 Λάμβανε γὰρ τὸ σπέρμα καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ.”
- 20 Ὁ μὲν οὖν δοῦλος τὸ σπέρμα λαμβάνει καὶ ἀκολουθεῖ, ὁ δὲ δεσπότης
καλεῖ τὴν Δήμητρα καὶ λέγει·
- 21 “Ἴλεως ἴσθι, ὦ Δήμητερ, καὶ πλήθυνε τὸ σπέρμα.”
- 22 Ἐπειτα δὲ τὸ κέντρον λαμβάνει καὶ κεντεῖ τοὺς βοῦς καὶ λέγει·
- 23 “Σπεύδετε, ὦ βόες·
- 24 ἔλκετε τὸ ἄροτρον καὶ ἀροτρεύετε τὸν ἀγρόν.”

1 XANTHIAS (b)

2 Dicaeopolis (1.) igitur bovēs agit, Xanthiās (2.) pōne / ā tergō vādit (=it) et arātrum fert.

3 Et (=autem / vērō) paulō post Dicaeopolis bovēs in agrum indūcit et ad servum spectat (=servum spectat).

4 At Xanthiās nōn adest:

5 tardē enim it.

6 Ergō Dicaeopolis eum vocat et dīcit:

7 “Festīnā, Xanthiā, et fer mihi arātrum.”

8 Xanthiās autem dīcit:

9 “At jam festīnō, domine:

10 cūr ita sevērus es?”

11 Tardē autem arātrum ad eum fert.

12 Dicaeopolis igitur bovēs sub jugum dūcit et arātrum adjungit.

13 Posteā vērō servum spectat (ad servum spectat):

14 Xanthiās autem nōn adest:

15 sub arbore enim (illā arbore - quae ibi adest) dormit.

16 Itaque Dicaeopolis eum vocat et dīcit:

17 “Venī hūc, inepte.

18 Nōlī dormīre (nē dormī) sed opem / auxilium fer (adjuvā).

19 Sūme enim sēmen (illud) et hūc sequere / comitāre [mē].”

20 Servus (1.) igitur sēmen sūmit et sequitur, dominus (2.) Cererem (Dēmētrem / Dēmētra) vocat et dīcit:

21 “Propitia es, ō Cerēs, et sēmen (satum) multiplicā.”

22 Posteā autem stimulum sūmit et bovēs stimulō-pungit et dīcit:

23 “Festīnāte, bovēs:

24 trahete arātrum et agrum arāte.”

1 ΜΕΤΑ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΝ

- 2 Μετὰ δὲ μεσημβρίαν ὁ Δικαιοπόλις λέγει·
 3 “Ἐγὼ μὲν πρὸς τὸν οἶκον βαδίζω·
 4 μάλα γὰρ κάμνω.
 5 Σὺ δὲ ἐν τῷ ἀγρῷ μένε καὶ τοὺς λίθους αἶρε.”
 6 Ὁ μὲν οὖν Δικαιοπόλις πρὸς τὸν οἶκον βαδίζει καὶ καθεύδει, ὁ δὲ
 Ξανθιάς μένει ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ λίθους αἶρει.
- 9 Ὁ δὲ ἥλιος φλέγει καὶ κατατρίβει τὸν δοῦλον.
 10 Ἐν δὲ τῷ ἀγρῷ δένδρον μακρόν ἐστιν.
 11 Τὸ δὲ δένδρον σκιὰν παρέχει.
 12 Ὁ οὖν δοῦλος πρὸς τὸ μακρὸν δένδρον βλέπει, ἔπειτα βραδέως πρὸς τὸ
 δένδρον βαδίζει·
 13 ὁ γὰρ Δικαιοπόλις οὐ πάρεστιν.
 14 Ὁ οὖν Ξανθιάς ὑπὸ τῷ δένδρῳ καθίζει.
 15 Οὐ πονεῖ ὁ δοῦλος, ἀλλὰ καθεύδει ὑπὸ τῷ δένδρῳ.
 16 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις ἐκ τοῦ οἴκου ἐκβαίνει, καὶ τοὺς βοῦς ἐλαύνει πρὸς
 τὸν ἀγρόν.
 17 Ἐν δὲ τῷ ἀγρῷ τὸν δοῦλον ὑπὸ τῷ δένδρῳ βλέπει.
 18 Λέγει οὖν·
 19 “ὦ κατάρᾱτε δοῦλε, διὰ τί ἤδη ὑπὸ τῷ δένδρῳ καθεύδεις;”
 20 Ὁ δὲ Ξανθιάς καθεύδει καὶ οὐκ ἐπαίρει ἑαυτόν·
 21 ὁ Δικαιοπόλις οὖν στενάζει καὶ λέγει·

1 POST MERIDIEM

2 Vērum post merīdiem Dicaeopolis dīcit:

3 “Ego (1. = quidem) domum eō (vādō):

4 admodum enim dēfessus sum.

5 Et (2. = autem /et) tū in agrō manē et lapidēs tolle.”

6 Dicaeopolis (1.) ergō domum it et dormit, Xanthiās (2. = autem) in agrō remanet et lapidēs tollit.

9 Sōl autem flagrat et servum fatīgat.

10 At in agrō arbor alta (longa) est.

11 Et (=autem) ea arbor umbram dat.

12 Itaque servus (ad) arborem spectat, deinde / postea tardē ad arborem ambulat (vādit):

13 Dicaeopolis enim nōn adest (=abest).

14 Ergō Xanthiās sub arbore cōnsīdit.

15 Nōn labōrat servus, sed dormit sub arbore.

16 Dicaeopolis vērō (ē) domū exit, et bovēs in (ad) agrum agit.

17 At in agrō servum sub arbore [dormīre] videt (spectat).

18 Dīcit igitur:

19 “Ō inepte serve, cūr jam sub arbore dormīs?”

20 Xanthiās autem dormit neque surgit (sē-ipsū attolit).

21 Dicaeopolis igitur gemit et dīcit:

- 22 “ὦ Ζεῦ, διὰ τί οὕτως ἄργός ἐστιν ὁ δοῦλος;
- 23 Ἐγὼ μὲν πονῶ πολὺν χρόνον καὶ μάλα κάμνω, ὁ δὲ δοῦλος καθεύδει καὶ οὐ συλλαμβάνει.”
- 24 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις ῥάβδον λαμβάνει, καὶ πρὸς τὸν δοῦλον σπεύδει καὶ αὐτὸν τύπτει.
- 25 “Αἰαῖ,” λέγει ὁ δοῦλος, καὶ ἐπαίρει ἑαυτόν.
- 26 “ὦ ἄργε ἄνθρωπε,” λέγει ὁ Δικαιοπόλις, “μὴ κάθευδε, ἀλλὰ πόνει καὶ συλλάμβανε·
- 27 λάμβανε τὸ σπέρμα, καὶ δεῦρο ἀκολουθεῖ.
- 28 Μακρὸς γάρ ἐστιν ὁ πόνος, ἐγὼ δὲ ἤδη κάμνω.”
- 29 Ὁ δὲ δοῦλος λέγει·
- 30 “Μὴ χαλεπὸς ἴσθι, ὦ δέσποτα·
- 31 ἰδού, τὸ σπέρμα λαμβάνω.”
- 32 Ὁ μὲν οὖν Δικαιοπόλις πολὺν χρόνον ὑπὸ τῷ ἡλίῳ πονεῖ ἐν τῷ ἀγρῷ·
- 33 ὁ δὲ δοῦλος τὸ σπέρμα λαμβάνει καὶ ἀκολουθεῖ.
- 34 Τέλος δὲ ὁ ἥλιος καταδύνει·
- 35 ὁ δὲ Δικαιοπόλις ἐκ τοῦ ἀγροῦ πρὸς τὸν οἶκον τοὺς βοῦς ἐλαύνει, ἔπειτα εἰς τὸν οἶκον εἰσβαίνει.
- 36 Ἐν δὲ τῷ οἴκῳ καθίζει καὶ πολὺν χρόνον ἡσυχάζει - μάλα γὰρ κάμνει - ἔπειτα καθεύδει.
- 37 Ὁ δὲ δοῦλος οὐκ ἀκολουθεῖ, οὐδὲ ἐκβαίνει ἐκ τοῦ ἀγροῦ, ἀλλὰ ὑπὸ τῷ μακρῷ δένδρῳ καθίζει καὶ καθεύδει.

- 22 “Prō Iuppiter (ō Iuppiter, ō Zeū), cūr tam piger est (hic) servus?
- 23 Ego quidem diū (multum tempus) labōrō et valdē fessus sum, servus vērō dormit neque auxilium fert (adjuvat).”
- 24 Dicaeopolis igitur baculum sūmit, et ad servum festīnat eumque (et eum) pulsatur / tundit.
- 25 “Heu,” dīcit servus, et surgit.
- 26 “Ō piger homō,” dīcit Dicaeopolis, “nōlī dormīre (nē dormī), sed labōrā et opem fer (adjuvā):
- 27 sūme sēmen, et hūc sequere. (ἀκολουθεῖ = sequitur vs. ἀκολουθεῖ = sequere! v. *contracta*)
- 28 Longus est enim labor, ego autem jam fessus sum.”
- 29 At servus dīcit:
- 30 “Nōlī sevērus esse, domine (nē difficilis es, ō domine):
- 31 vidē / ecce (ἰδοὺ = imper. aorist. ab ὁράω = videō), sēmen sūmō.”
- 32 Itaque (1.) Dicaeopolis diū (multum tempus) sub sōle in agrō labōrat:
- 33 servus (2.) sēmen sūmit et sequitur.
- 34 At tandem sōl occidit.
- 35 Dicaeopolis vērō ex agrō ad domum bovēs agit, deinde in domum ingreditur (=domum init / intrat)
- 36 Domī autem cōnsīdit et diū requiēscit – admodum enim fessus est – postea dormit.
- 37 Servus vērō nōn sequitur, neque ex agrō evādit sed sub eā altā (longā) arbore cōnsīdit et dormit.

(προσθήκη)

1 Ο ΔΟΥΛΟΣ**2** Ὁ αὐτουργὸς σπεύδει εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ καλεῖ τὸν δοῦλον.**3** Ὁ δὲ δοῦλος οὐ πάρεστιν·**4** καθεύδει γάρ ὑπὸ τῷ δένδρῳ.**5** Ὁ οὖν δεσπότης βαδίζει πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει·**6** “Ἐλθὲ δεῦρο, ὦ δοῦλε ἄργε, καὶ πόνει.”**7** Ὁ οὖν δοῦλος βαδίζει πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει·**8** “Μὴ χαλεπὸς ἴσθι, ὦ δέσποτα·**9** ἤδη γὰρ πάρειμι ἐγὼ καὶ φέρω σοι τὸ ἄροτρον.”**10** Ὁ οὖν δεσπότης λέγει·**11** “σπεῦδε, ὦ Ξανθίᾱ·**12** μῆκρὸς μὲν γάρ ἐστιν ὁ ἀγρός, μακρὸς δὲ ὁ πόνος.”

1 *SERVVS*

- 2 *Agricola (operārius prīvātus) in agrum festīnat et servum vocat.*
3 *Servus autem nōn adest:*
4 *dormit enim sub arbore.*
5 *Dominus igitur ad eum it (vādit) et dīcit:*
6 *“Venī hūc, serve piger, et labōrā.”* (πονέϊ ex πονέει = *labōrat*; πόνει ex πόνει = *labōrā!* < verba contracta sunt)
7 *Itaque servus ad eum (ad)it et dīcit:*
8 *“Nōlī (nē) sevērus (difficilis) esse (es!.. ἴθι = es!), domine:*
9 *ego jam enim adsum et tibi arātrum ferō.”*
10 *Dominus igitur dīcit:*
11 *“festīnā, Xanthiā:*
12 *ager parvus quidem est, longus autem labor.”*

1 Ο ΑΡΟΤΟΣ (α)

- 2 Ὁ μὲν Δικαιοπόλις ἐλαύνει τοὺς βοῦς, οἱ δὲ βόες ἔλκουσι τὸ ἄροτρον, ὁ δὲ Ξανθιάς σπείρει το σπέρμα.
- 3 Ἀλλὰ ἰδού, μένουσιν οἱ βόες καὶ οὐκέτι ἔλκουσι τὸ ἄροτρον.
- 4 Ὁ μὲν οὖν Δικαιοπόλις τοὺς βοῦς καλεῖ καί,
- 5 “σπεύδετε, ὦ βόες,” φησίν·
- 6 “μὴ μένετε,”
- 7 Οἱ δὲ βόες ἔτι μένουσιν.
- 8 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις, “διὰ τί μένετε, ὦ βόες,” φησίν,
- 9 καὶ βλέπει πρὸς τὸ ἄροτρον, καὶ ἰδού, λίθος ἐμποδίζει αὐτό.
- 10 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις λαμβάνει τὸν λίθον ἀλλ’ οὐκ αἶρει αὐτόν·
- 11 μέγας γάρ ἐστιν.
- 12 Καλεῖ οὖν τὸν δοῦλον καί,
- 13 “ἐλθὲ δεῦρο, ὦ Ξανθιά,” φησίν,
- 14 “καὶ συλλάμβανε·
- 15 λίθος γὰρ μέγας τὸ ἄροτρον ἐμποδίζει, οἱ δὲ βόες μένουσιν.”
- 16 Ὁ οὖν Ξανθιάς βραδέως προσχωρεῖ ἀλλ’ οὐ συλλαμβάνει·
- 17 βλέπει γὰρ πρὸς τὸν λίθον καί,
- 18 “μέγας ἐστὶν ὁ λίθος, ὦ δέσποτα,” φησίν·
- 19 “ἰδού, οὐ δυνατόν ἐστιν αἶρειν αὐτόν.”

1 ARATIO (a)

- 2 Dicaeopolis (1.) bovēs agit, bovēs (2.) arātrum trahunt*, Xanthiās (3.)
sēmen spargit (sēminat: σπέρμα < σπείρω).
- 3 At en (vidē), [immōtī et fixī] manent bovēs neque amplius (et nōn-
amplius/adhūc) arātrum trahunt.
- 4 Dicaeopolis igitur bovēs vocat et,
5 “festīnāte, ō bovēs,” inquit / ajt:
6 “nōlīte manēre,” (nē manēte)
7 Sed bovēs adhūc / etiam(nunc) immōtī-et-fixī-manent.
8 Itaque Dicaeopolis, “cūr manēte, bovēs?” inquit,
9 et (ad) arātrum spectat, et en (vidē), lapis id impedit.
10 Dicaeopolis igitur lapidem illum sūmit (=sūmere vult) sed eum nōn tollit:
(=neque tollere potest)
11 magnus (μέγας, μεγάλη, μέγα - magnus, magna, magnum) enim est.
12 Itaque servum vocat et,
13 “venī hūc, ō Xanthiā,” inquit,
14 “et auxilium fer:
15 magnus enim lapis arātrum impedit, et (=autem) bovēs immōtī-manent.”
- 16 Ergō Xanthiās tardē accēdit sed nōn opitulātur (adjuvat).
17 Spectat enim ad lapidem et,
18 “lapis magnus est (magnus est lapis ille), domine,” ajt:
19 “ecce, nōn possibile (=nōn possum idem significat persōnā adjectā) est eum tollere.”

-* in tertiā persōnā plūrālī verba exeunt aut in -ουσι aut -ουσιν. Sī vocālis sequitur, “v” semper datur. Idem dē ἐστί et ἐστίv

- 20 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις, “μὴ ἄργος ἴσθι,” φησίν,
21 “ἀλλὰ συλλάμβανε.
22 Δυνατὸν γάρ ἐστιν αἶρειν τὸν λίθον.”
23 Ἄμα οὖν ὁ τε δεσπότης καὶ ὁ δοῦλος αἵρουσι τὸν λίθον καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ ἀγροῦ.
- 24 Ἐν ᾧ δὲ φέρουσιν αὐτόν, πταίει ὁ Ξανθιάς καὶ καταβάλλει τὸν λίθον·
25 ὁ δὲ λίθος πίπτει πρὸς τὸν τοῦ Δικαιοπόλιδος πόδα.
26 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις στενάζει καί,
27 “ὦ Ζεῦ,” φησίν, “φεῦ τοῦ ποδός.
28 Λάμβανε τὸν λίθον, ᾧ ἀνόητε, καὶ αἶρε αὐτόν, καὶ μὴ οὕτω σκαιὸς ἴσθι.”
29 Ὁ δὲ Ξανθιάς, “διὰ τί οὕτω χαλεπὸς εἶ, ᾧ δέσποτα;” φησίν·
30 “οὐ γὰρ αἷτιός εἰμι ἐγώ·
31 μέγας γάρ ἐστιν ὁ λίθος, καὶ οὐ δυνατὸν ἐστιν αὐτὸν φέρειν.”
32 Ὁ δὲ Διακιοπόλις· “μὴ φλυᾶρει, ᾧ μαστιγία, ἀλλ’ αἶρε τὸν λίθον καὶ ἔκφερε ἐκ τοῦ ἀγροῦ.”
33 Αὐθις οὖν αἵρουσι τὸν λίθον καὶ μόλις ἐκφέρουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ ἀγροῦ.
34 Ἐπειτα δὲ ὁ μὲν Δικαιοπόλις ἐλαύνει τοὺς βοῦς, οἱ δὲ βόες οὐκέτι μένουσιν ἀλλὰ ἔλκουσι τὸ ἄροτρον.

- 20 Dicaeopolis vērō, “Nōlī piger esse,” inquit,
 21 “sed opitulāre.
 22 Potes enim (possibile enim est) lapidem illum tollere.”
 23 Simul / ūnā igitur et dominus et servus (τε...καί – et...et / -que / atque, ac) lapidem
 tollunt eumque (et eum) ex agrō ferunt.
- 24 Dum (in eō [tempore]) eum ferunt, offendit (pede labitur) Xanthiās et lapidem
 dēmittit. (κατα- = dē- / deorsum; βάλλω - jaciō --> [lapidem] deorsum-mittō)
 25 Lapis vērō ad Dicaeopolidis pedem cadit.
 26 Dicaeopolis igitur gemit et,
 27 “Prō Juppiter,” inquit, “heu, pedem meum (gr. cum genetīvō)”
 28 Sūme lapidem illum, stulte, et tolle eum nōlīque (et nē) ita iners (‘inhabilis’)
 esse (es!).”
 29 At Xanthiās, “Cūr ita sevērus (diffīcilis) es, domine?” inquit:
 30 “nōn enim culpandus sum ego: (= culpa mea nōn est)
 31 nam lapis magnus est, neque eum ferre possum(us) (possibile nōn est).”
 32 Dicaeopolis vērō: “nōlī garrīre, servē-nequam, sed lapidem tolle
 efferque ex agrō.”
 33 Itaque rūsus / iterum lapidem tollunt et aegrē / diffīculter (saepius: μόγης)
 ex agrō efferunt.
 34 Deinde autem (1.) Dicaeopolis bovēs agit, et (=2.) bovēs nōn amplius
 immōtī-et-fīxī-manent sed arātrum trahunt.

1 Ο ΑΡΟΤΟΣ (β)

- 2 Ἐν δὲ τούτῳ προσχωρεῖ Φίλιππος·
 3 ὁ Φίλιππός ἐστιν ὁ τοῦ Δικαιοπόλιδος υἱός, παῖς μέγας τε καὶ ἀνδρεῖος·
 4 φέρει δὲ τὸ δεῖπνον πρὸς τὸν πατέρα.
 5 Ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν ἀγρὸν εἰσβαίνει, τὸν πατέρα καλεῖ καὶ λέγει·
 6 “Ἐλθὲ δεῦρο, ὦ πάτερ·
 7 ἰδού, τὸ δεῖπνον φέρω.
 8 Μηκέτι οὖν πόνει, ἀλλὰ κάθιζε καὶ δεῖπνει.”
- 10 Ὁ οὖν πατὴρ λείπει τὸ ἄροτρον καὶ καλεῖ τὸν δοῦλον.
 11 Καθίζουσιν οὖν ἅμα καὶ δειπνοῦσιν.
 12 Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον ὁ Δικαιοπόλις,
 13 “μένε, ὦ παῖ,” φησὶν,
 14 “καὶ συλλάμβανε.
 15 Λάμβανε τὸ σπέρμα καὶ σπεῖρε.
 16 Σὺ δέ, ὦ Ξανθιά, σκάπτε τοὺς λίθους καὶ ἔκφερε ἐκ τοῦ ἀγροῦ.
 17 Πολλοὶ γάρ εἰσιν οἱ λίθοι καὶ μόλις δυνατόν ἐστιν ἀροτρεύειν.”
 18 Ὁ δὲ Ξανθιάς·
 19 “Ἄλλ’ οὐ δυνατόν ἐστι τοσούτους λίθους ἐκφέρειν.”
 20 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις·
 21 “μὴ φλυᾶρει, ὦ Ξανθιά, ἀλλὰ πόνει.”
 22 Πονοῦσιν οὖν ὅ τε πατὴρ καὶ ὁ παῖς καὶ ὁ δοῦλος.
 23 Τέλος δὲ καταδύνει μὲν ὁ ἥλιος, οἱ δὲ ἄνθρωποι οὐκέτι πονοῦσιν ἀλλὰ
 λῦουσιν μὲν τοὺς βοῦς,
 24 τὸ δὲ ἄροτρον λείπουσιν ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ πρὸς τὸν οἶκον βραδέως
 βαδίζουσιν.

1 ARATIO (b)

2 Intereā (in hōc) autem accēdit Philippus:

3 Philippus Dicaeopolidis fīlius est, puer et magnus et fortis:

4 fert vērō cēnam (eōrum) ad patrem suum (illum).

5 Et (=autem) cum in agrum ingreditur, patrem vocat et dīcit:

6 “Venī hūc, pater:

7 ecce, cēnam (tuam / tibi) ferō.

8 Nōlī igitur amplius labōrāre (nē-amplius... labōrā), sed cōnsīde et cēnā.”

10 Itaque pater arātrum relinquit et servum vocat.

11 Cōnsīdunt ergō simul et cēnant.

12 At post cēnam Dicaeopolis,

13 “manē, puer (=fīlī),” dīcit,

14 “et opitulāre.

15 Sūme sēmen et sparge.

16 Tū autem, Xanthiā, fode lapidēs et effer ex agrō.

17 Multī enim sunt lapidēs et vix arāre possum (arāre vix possibile est).”

18 Xanthiās vērō:

19 “At tantōs lapidēs efferre nōn possum.”

20 Sed Dicaeopolis:

21 “nōlī garrīre, Xanthiās, sed labōrā.”

22 Itaque labōrant et pater et fīlius (puer) et servus.

23 Dēnique vērō sōl (1.) occidit et (=2.) hominēs amplius nōn labōrant sed bovēs solvunt,

24 arātrum (3.) in agrō relinquunt, et domum tardē eunt (=vādunt).

1 ΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ

2 Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὁ Δικαιοπόλις τὸν Φίλιππον καλεῖ καί,

3 “ἐλθὲ δεῦρο,” φησὶν, “ὦ παῖ·

4 ἐγὼ μὲν γὰρ σπεύδω πρὸς τὸν ἀγρόν·

5 μέλλω γὰρ δρέπειν τὰς ἐλαίᾱς·

6 ὥραϊος γάρ ἐστιν ὁ καρπός.

7 Σὺ δὲ ἐλθὲ καὶ συλλάμβανε,”

8 Ὁ μὲν οὖν Φίλιππος ἐκβαίνει ἐκ τοῦ οἴκου, ὁ δὲ πατὴρ ἄγει αὐτὸν πρὸς τὸν ἀγρόν.

11 Ἐν ᾧ δὲ ὁ Δικαιοπόλις καὶ ὁ παῖς πρὸς τὸν ἀγρόν βαδίζουσιν, ὁ Δικαιοπόλις,

12 “βλέπε, ὦ παῖ.” φησὶν,

13 “πολλοὶ μὲν γεωργοὶ πονοῦσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς,

14 οὐ χαλεπὸν δέ ἐστι τοὺς κακοὺς τε καὶ ἄργοὺς γεωργοὺς ἐξετάζειν.

15 Εἰ μὴ γὰρ οἱ γεωργοὶ σπεύρουσιν, οὐδὲ λαμβάνουσι σῖτον ἐκ τῶν ἀγρῶν·

16 εἰ δὲ μὴ φυτεύουσιν ἀμπέλους, οἶνον οὐκ ἔχουσιν·

17 οὐδὲ ἔλαιον ἔχουσιν, εἰ μὴ ἐλαίᾱς δένδρα φυτεύουσιν.

18 Εἰ γὰρ πολλά ἐστι δένδρα ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ εἰ ὅ τε γεωργὸς καὶ οἱ δοῦλοι μάλα πονοῦσι καὶ αὐτὰ θεραπεύουσιν, ἐκ τῶν δένδρων τοὺς καρποὺς κατασείουσιν, καὶ πολλὰς ἐλαίᾱς συλλέγουσιν.

19 Εἰ δὲ οἱ δοῦλοι ῥαδιουργοῦσι καὶ ὑπὸ τοῖς δένδροις καθεύδουσιν, καρπὸν οὐ λαμβάνουσιν.”

1 AGRICOLAE ET ARBORES

2 Postrīdiē (vērō) Dicaeopolis Philippum vocat et,

3 “venī hūc,” inquit, “fīlī (puer):

4 ego (1.) enim ad (in) agrum festīnō:

5 nam olīvās dēcerptūrus sum. (μέλλω est aliquid ut ‘volō’ sed tantummodo ad tempus futūrum-proximum dīcendum; ἀροτρεύειν μέλλω = arātūrus sum... etc.)

6 tempestīvus (mātūrus) enim frūctus est.

7 Etiam (=2.) tū venī et opitulāre.”

8 Philippus (1.) igitur domō ēvādit, pater (2.) eum in (ad) agrum dūcit.

11 Dum (in eō [tempore cum]) Dicaeopolis et puer in agrum vādunt, Dicaeopolis [dīcit],

12 “Vidē (spectā), fīlī.” inquit,

13 “multī quidem agricolae in agrīs labōrant,

14 nōn autem difficile est eōs malōs ac pigrōs agricolās explōrāre (=cernere).

15 Nisi (sī nē = sī nōn/nisi) enim (hī) agricolae spargunt, [tum] neque cibum sūmunt ex agrīs.

16 nisi vērō serunt (pōnunt/propāgant) vītēs, vīnum nōn habent:

17 neque oleum habent, nisi arborēs olīvae (=gen.sg.) (=olīvāriās) pōnunt.

18 Sī enim multae sunt*(est!*) in agrō arborēs, et sī et agricola et servī (ejus) multum labōrant et eās (eās arborēs; αὐτά = ea = neutr.pl.) cūrant, ex arboribus frūctūs dēcutiunt, et multās olīvās colligunt (συν -> συλ = cum -> con; λέγω = lego -> ligō).

19 Sī autem servī negligenter-agunt (pigrī sunt) et sub arboribus dormiunt, frūctum nōn sūmunt.”

- *Sī subjectum verbī neutrum plūrāle est, in linguā Graecā verbum nōn pōnimus in numerō plūrālī (e.g. “sunt”) sed in singulārī (“est”). Tamquam sī Latīnē scrīberēmus: *oppida sunt* -> *oppida est*; *ova sunt* -> *ova est*.

Ita est, quōniam secundum etymologiam in numerō plūrālī neutrōrum jam loquimur dē grege – et grex singulāris est: τὰ ἄροτρά ἐστιν = *grex-arātrōrum est* = *arātra sunt*; τὰ παῖδια βαίνει = *grex-līberōrum vādīt* = *līberī vādunt*.

Temporibus autem linguae Graecae Atticae, etiamsī semper tālis ūsus est, nōn amplius ‘gregem’ esse cōgitātur in sermōne cottidiānō, sed dē eō cōgitātur tamquam dē numerō plūrālī et sīc quoque in linguās alienās convertitur: convertitur numerō plūrālī, nōn verbō “*grex*”.

- 20 Ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν ἀγρὸν εἰσβαίνουσιν ὃ τε πατήρ καὶ ὁ παῖς, ὁ
Δικαιοπόλις βλέπει πρὸς τὰ ἐλαϊᾶς δένδρα·
- 21 πολλὰ γάρ ἐστι τὰ δένδρα ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἐπὶ τοῖς δένδροις πολλαὶ
ἐλαῖαι εἰσιν.
- 22 Ἐπειτα πρὸς δένδρον μακρὸν προσχωρεῖ καί, “ἰδοὺ, Φίλιππε,” φησὶν,
23 “ἀνάβαινε ἐπὶ τὸ δένδρον καὶ κατάσειε τὸν καρπὸν.”
- 24 Ὁ οὖν Φίλιππος ῥάβδον λαμβάνει ἰσχυρὰν καὶ ἐπὶ τὸ δένδρον
ἀναβαίνει.
- 25 Ἐπειτα δὲ τὰς ἐλαϊᾶς τύπτει καὶ κατασεῖει εἰς τὴν γῆν.
- 26 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις τοὺς καρποὺς συλλέγει τε καὶ εἰς σάκκον φέρει.
- 27 Οἱ δὲ καρποὶ πολλοὶ τε καὶ καλοὶ εἰσιν.
- 28 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις χαίρει.
- 29 Οὐκ ἀγνοεῖ γὰρ ὅτι ἀπὸ τοσούτων καρπῶν μέλλει πολὺ ἔλαιον ποιεῖν.
- 30 Πολὺν οὖν χρόνον πονοῦσιν ὃ τε πατήρ καὶ ὁ παῖς.
- 31 Ὁ μὲν οὖν Φίλιππος ἐπὶ πολλὰ δένδρα ἀναβαίνει καὶ τοὺς καρποὺς
κατασεῖει·
- 32 οἱ δὲ καρποὶ ἀπὸ τῶν δένδρων πίπτουσιν, καὶ ὁ Δικαιοπόλις αὐτοὺς
συλλέγει.
- 33 Τέλος δὲ ὁ Δικαιοπόλις τὸν Φίλιππον πρὸς δένδρον μάλα μακρὸν ἄγει
καί,
- 34 “ἰδοὺ, ὦ Φίλιππε,” φησὶν,
35 “τοῦτο τὸ δένδρον πολὺν καρπὸν ἔχει.
- 36 Ἀνάβαινε οὖν καὶ κατάσειε τὸν καρπὸν.”
- 37 Ὁ δὲ Φίλιππος, “οὐ δυνατόν ἐστιν, ὦ πάτερ,” φησὶν, “ἐπὶ τοσοῦτο
δένδρον ἀναβαίνειν.
- 38 Ἐγὼ δὲ μάλα κάμνω.”
- 39 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις, “μὴ ἄργος ἴσθι, ὦ παῖ,” φησὶν,
40 “δυνατὸν γάρ ἐστιν ἐπὶ τὸ δένδρον ἀναβαίνειν. Σπεῦδε.”

- 20 Cum autem in agrum ineunt et pater et filius (puer), Dicaeopolis (ad) arborēs olīvāriās (olīvae-gen.) spectat:
- 21 multae enim sunt (est = quia Graecē ‘arborēs’ neutrum plūrāle est) arborēs in agrō, et in arboribus (super arborēs) multae olīvae sunt.
- 22 Postea ad arborem altam (longam) accēdit et, “en (vidē), Philippe,” inquit,
- 23 “ascende (super / ad) eam arborem et dēcute fructum.”
- 24 Itaque Philippus baculum sūmit validum (rōbustum) et (super / ad) arborem ascendit.
- 25 Postea autem olīvās tundit et in terram dēcutit.
- 26 Et Dicaeopolis fructūs et colligit et in saccum (quendam) fert (=pōnit in eō).
- 27 Fructūs vērō et multī et pulchrī sunt.
- 28 Ergo Dicaeopolis gaudet.
- 29 Nōn ignōrat (=scit) enim sē (quod = ὅτι) ē (ab) tantīs fructibus multum oleī (multum oleum) factūrum esse (quod... factūrus est – ὅτι μέλλει ποιεῖν).
- 30 Diū igitur et pater et filius labōrant.
- 31 Itaque (1.) Philippus multās arborēs ascendit et fructūs dēcutit,
- 32 fructūs (2.) (ab) dē arboribus cadunt (=dēcidunt), et Dicaeopolis eōs colligit.
- 33 At dēnique Dicaeopolis Philippum ad arborem permagnam (valdē magnam) (ad)dūcit et,
- 34 “ecce (vidē), Philippe,” inquit,
- 35 “haec arbor (τοῦτο τὸ δένδρον = haec ‘ea’ arbor) multum fructūs(gen.; multum fructum) habet.
- 36 Ergo ascende et dēcute fructum ejus.”
- 37 Philippus autem: “nōn possum, pater,” inquit, “tantam arborem ascendere.
- 38 Ego vērō admodum fessus sum.”
- 39 At Dicaeopolis, “nōlī piger esse, puer,” ajt,
- 40 “potes enim eam arborem ascendere. Festinā.”

- 41 Ὁ οὖν Φίλιππος πρὸς τὸ δένδρον προσχωρεῖ καὶ βραδέως ἀναβαίνει.
 42 Ἐξαίφνης δὲ ὀλισθάνει καὶ πίπτει πρὸς τὴν γῆν, καὶ μένει ἐκεῖ ἀκίνητος.
 43 Φόβος οὖν τὸν Δικαιοπόλιν λαμβάνει.
 44 Τρέχει οὖν πρὸς τὸν Φίλιππον καί,
 45 “ἔπαιρε σεαυτόν.” φησίν, “ὦ παῖ· τί πάσχεις;”
 46 Ὁ δὲ ἔτι ἀκίνητος μένει.
 47 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις τρέχει πρὸς τὸν οἶκον καὶ τὴν Μυρρίνην καλεῖ
 48 - ἡ γὰρ Μυρρίνη μήτηρ τοῦ Φιλίππου ἐστίν -
 49 καί, “ἐλθὲ δεῦρο, ὦ Μυρρίνη,” φησίν·
 50 “ὁ γὰρ Φίλιππος ἀπὸ δένδρου πέπτωκεν.”
 51 Ἡ δὲ Μυρρίνη ἐκβαίνει ἐκ τοῦ οἴκου καὶ τρέχει μετὰ τὸν Δικαιοπόλιν πρὸς τὸν ἀγρόν.
 52 Ἐπεὶ δὲ εἰσβαίνουσιν εἰς τὸν ἀγρόν, ἥδη ἐπαίρει ἑαυτὸν ὁ Φίλιππος·
 53 καλεῖ οὖν αὐτοὺς καί, “μὴ φόβον ἔχετε,” φησίν·
 54 “ἐγὼ γὰρ καλῶς ἔχω.”
- 55 Ὁ μὲν οὖν Δικαιοπόλις μάλα χαίρει, ἡ δὲ μήτηρ προσχωρεῖ καὶ φιλεῖ αὐτὸν καί,
 56 “ὦ παῖ,” φησίν, “ἄρα καλῶς ἔχεις;”
- 57 Ὁ δέ, “ναί, ὦ μῆτερ,” φησίν, “καλῶς ἔχω.”
 58 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις, “μάλα ἀνδρεῖος εἶ,” φησίν, “ὦ παῖ.
 59 Νῦν δὲ μηκέτι πόνει· κάμνεις γάρ.
 60 Καιρὸς ἐστὶν οἴκαδε βαδίζειν καὶ ἡσυχάζειν.”
- 61 Ὁ μὲν οὖν Δικαιοπόλις τὰς ἐλαίᾱς φέρει, ἡ δὲ Μυρρίνη τὸν Φίλιππον ἄγει.
 62 Ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν οἶκον εἰσβαίνουσιν, ἡσυχάζουσι καὶ δειπνοῦσιν.

- 41 Ergō Philippus ad arborem accēdit et tardē ascendit.
- 42 Subitō autem labitur et in (ad) terram cadit, et ibi immōtus manet.
- 43 Timor igitur Dicaeopolin capit / sūmit (=timōre perterritus est).
- 44 Itaque ad Philippum currit et,
- 45 “surge,” dīcit, “fīlī: quid pateris (= quid tibi accidit)?”
- 46 Is autem immōtus manet.
- 47 Ergō Dicaeopolis ad domum currit et Myrrhinam vocat
- 48 - Myrrhina enim māter Philippī est -
- 49 Et, “venī hūc, Myrrhina,” inquit:
- 50 “Philippus enim (ab) dē arbore *cecidit (*perfectum* = cecidit et adhūc jacet in terrā: nōn surrēxit)”
- 51 At Myrrhina ex domō ēvādit et post Dicaeopolin ad (in) agrum currit.
- 52 Cum vērō in agrum ineunt, jam surgit Philippus:
- 53 eōs igitur vocat et, “nōlīte timēre (nē timōrem habēte),” ajt:
- 54 “ego enim bene habeō (= bene mē habeō).
- 55 Itaque (1.) Dicaeopolis valdē laetātur māterque (2.) accēdit et eum
ōsculātur (amat) et,
- 56 “ō fīlī,” ajt, “habēsne (=tē) bene?” (ἄρα idem est quod -ne in rogātīs Latīnīs; sententiam
incipit: Ἄρα δοῦλος εἶ; = *Esne servus?*)
- 57 Is autem, “ita / sīc, māter,” ajt, “bene mē habeō.”
- 58 Dicaeopolis vērō “valdē fortis es,” inquit, “fīlī.
- 59 At nunc nōlī amplius labōrāre (nē-etiam labōrā): quoniam fessus es.
- 60 Tempus est (καιρός = tempus rēctum / tempus rei faciendae; χρόνος = tempus chronicum / praesēns, praeteritum,
futūrum) domum īre (=eundī) et (re)quiēscere (=quiēscendī).”
- 61 Itaque (1.) Dicaeopolis olīvās fert et (= 2.) Myrrhina Philippum dūcit.
- 62 Cum (3.) (in) domum intrant, quiēscunt et cēnant.

- *Tempus perfectum in linguā Graecā nōn est idem atque temp. perfectum in linguā Latīnā. Adhibētur tantum, sī ēventus/effectus reī factae adhūc permanet et sentītur. Sī quis *cecidit* et nōndum surrēxit, perfectō in ‘*cecidit*’ ūtimur ut dīcāmus sē cecidisisse neque surrexisse. Quae autem in praeteritō facta sunt neque ēventus reī factae dīcitur, ad ea **tempus aoristum** adhibēmus. Nihilōminus et perfectō et aoristō nōndum ūtēmur, sed posterius.

(προσθήκη)

1 ΟΙ ΒΟΕΣ

- 2 Ὁ τε δεσπότης καὶ ὁ δοῦλος βαδίζουσι πρὸς τὸν ἀγρόν.
 3 Ὁ μὲν δοῦλος τὸ ἄροτρον φέρει, ὁ δὲ δεσπότης ἐλαύνει τοὺς βοῦς.
 4 Ἐπεὶ δὲ τῷ ἀγρῷ προσχωροῦσιν, οἱ βόες οὐκέτι βαίνουνσιν.
 5 Ὁ οὖν δεσπότης καλεῖ αὐτοὺς καί,
 6 “μὴ μένετε, ὦ βόες,” φησὶν, “ἀλλὰ σπεύδετε εἰς τὸν ἀγρόν.”
 7 Οἱ δὲ βόες ἔτι μένουσιν.
 8 Ὁ οὖν δεσπότης τὸν δοῦλον καλεῖ καί,
 9 “ἐλθὲ δεῦρο, ὦ Ξανθίᾱ,” φησὶν, “καὶ συλλάμβανε.
 10 Οἱ γὰρ βόες μένουσι καὶ οὐ δυνατόν ἐστιν ἐλαύνειν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀγρόν.”
 11 Ὁ μὲν οὖν δοῦλος προσχωρεῖ καί,
 12 “ἀλλὰ δυνατόν ἐστιν,” φησὶν.
 13 “ἰδού,” καὶ κεντεῖ τοὺς βοῦς.
 14 Οἱ δὲ οὐκέτι μένουσιν ἀλλὰ σπεύδουσιν εἰς τὸν ἀγρόν.

1 **BOVES**

- 2 *Dominus servusque in agrum vādunt.*
- 3 *Servus arātrum (1.) fert, dominus (2.) bovēs agit.*
- 4 *Cum autem ad-agrum (agrō) accēdunt, bovēs nōn-amplius ambulant.*
- 5 *Dominus igitur [ad] eōs clāmat (vocat) et,*
- 6 *“nōlīte fixī-manēre (nē manēte), bovēs,” inquit, “sed festīnāte in agrum.”*
- 7 *At bovēs etiamnum [fixī] manent.*
- 8 *Itaque dominus servum vocat et,*
- 9 *“venī hūc, Xanthiā,” inquit, “et opem fer (adjuvā).*
- 10 *Nam bovēs fixī manent neque eōs agere possum (possibile nōn est...) in agrum.”*
- 11 *Servus (1.) igitur adit et,*
- 12 *“sed fierī potest, (=possibile est)” inquit:*
- 13 *“Ecce (=vidē),” et bovēs stimulō-pungit.*
- 14 *Et (=autem) īī nōn amplius fixī manent sed in agrum festīnant.*

1 ΠΡΟΣ ΤΗ ΚΡΗΝΗΙ (α)

- 2 Διὰ τοῦ χειμῶνος ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ Δικαιοπόλις ἐν τοῖς ἀγροῖς
 πονοῦσιν·
- 3 ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος τὰ πρόβατα θεραπεύει·
- 4 τὰ γὰρ πρόβατα ἐν τῷ αὐλίῳ ἐστίν.
- 5 Καθ' ἡμέραν οὖν ὁ Φίλιππος ἀμέλγει αὐτὰ καὶ χόρτον παρέχει.
- 6 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις τὰς ἐλαίᾱς πιέζει καὶ ἔλαιον ποιεῖ.
- 7 Τέλος δὲ ὁ Δικαιοπόλις μάλα κάμνει καὶ οὐκ ἐθέλει πονεῖν.
- 8 Ἡ οὖν γυνὴ τὸν ἄνδρα καλεῖ καί,
- 9 “ἔπαιρε σεαυτόν, ὦ ἄνερ,” φησίν·
- 10 “ὁ γὰρ ἥλιος ἀνατέλλει, ὁ δὲ δοῦλος ἤδη ἄγει τοὺς βοῦς πρὸς τὸν
 ἀγρόν, ἐγὼ δὲ καὶ ἡ θυγάτηρ ἐν νῷ ἔχομεν βαδίζειν πρὸς τὴν κρήνην.
- 11 Ἐπαιρε σεαυτόν· καιρὸς γάρ ἐστι βαδίζειν πρὸς τὸν ἀγρόν.”
- 12 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις μάλα κάμνει καὶ οὐκ ἐθέλει ἐπαίρειν ἑαυτόν·
- 13 λέγει οὖν· “μὴ χαλεπὴ ἴσθι, ὦ γύναι·
- 14 μάλα γὰρ κάμνω καὶ ἐθέλω καθεύδειν.”
- 15 Ἡ δὲ γυνή, “ἀλλ' οὐ δυνατόν ἐστιν,” φησίν, “ἔτι καθεύδειν·
- 16 καιρὸς γάρ ἐστι πονεῖν.
- 17 Ἐπαιρε σεαυτόν, ὦ ἄργε.”
- 18 Ὁ μὲν οὖν Δικαιοπόλις μόλις ἐπαίρει ἑαυτόν καὶ βαδίζει πρὸς τὸν
 ἀγρόν,
- 19 ἡ δὲ Μυρρίνη καὶ ἡ Μέλιττα πρὸς τὴν κρήνην βαδίζουσιν (ἡ Μέλιττα
 θυγάτηρ ἐστίν, κόρη μάλα καλή).
- 20 Ἡ τε οὖν μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ βραδέως βαδίζουσιν· τὰς γὰρ ὑδρίᾱς
 φέρουσιν·
- 21 μεγάλαι δ' εἰσὶν αἱ ὑδρίαι, ὥστε οὐ δυνατόν ἐστι σπεύδειν.

- 1 **APVD FONTEM (a)** (sī majusculīs litterīs Graecē scrībimus, iota subscriptum in adscriptum mūtātur)
- 2 Per hiemem et Dicaeopolis et Philippus in agrīs labōrant.
- 3 Philippus (1.) enim ovēs / pecora cūrat:
- 4 nam ovēs (subjectum πρόβατα neutr. plur. est: sequitur verbum in singulārī) in stabulō / saeptō sunt.
- 5 Cottidiē igitur Philippus ea mulget et (iīs) faenum dat. (χόρτον cognātum cum hortus)
- 6 Dicaeopolis (2.) olīvās dēprimit et oleum facit.
- 7 Dēmum vērō Dicaeopolis valdē fessus est neque labōrāre cupit (=vult).
- 8 Fēmina ejus (=uxor) ergō virum suum (=marītum) vocat et,
- 9 “surge, vir / marīte,” ajt:
- 10 “Sōl enim orītur, servus autem jam bovēs ad (in) agrum agit, et ego filiaque (nostra) in animō habēmus (= nōbīs in animō est) ad fontem vādere (=īre).
- 11 Surge: tempus enim est in agrum eundī (īre).
- 12 At Dicaeopolis admodum fessus est neque surgere cupit (= vult):
- 13 dīcit igitur: “nōlī sevēra esse (nē difficilis es), fēmina / uxor:
- 14 admodum enim fessus sum et dormīre volō.”
- 15 Fēmina vērō, “nōn potes (possibile nōn est),” ajt, “amplius dormīre:
- 16 etenim tempus est labōrandī (labōrāre).
- 17 Surge, ō piger.”
- 18 Dicaeopolis (1.) aegrē (vix) surgit et in agrum it,
- 19 Myrrhina (2.) et Melissa (ττ est σσ in dialectīs aliīs et posterīoribus; μέλιττα = ‘apis’) ad fontem eunt (Melissa filia [Myrrhinae] est, puella valdē pulchra).
- 20 Māter filiaque tardē vādunt (=ambulant): nam vāsa-aquāria / cadōs suōs ferunt: (vāsa vel cadī, in quibus aqua ā fonte ad aedēs cottidiē fertur)
- 21 magnī autem iī cadī sunt, ut festīnāre nōn liceat (Graecē hīc indicātīvō ūtimur).

- 22 Ἡ οὖν Μυρρίνη καὶ ἡ Μέλιττα πρὸς τὴν κρήνην σπεύδουσι καὶ διαπερῶσι τὴν κώμην.
- 23 Ἡ δὲ κώμη οὐ μεγάλη ἐστίν.
- 24 Ἡ δὲ Μυρρίνη τε καὶ ἡ Μέλιττα τὴν ὁδὸν οὐκ ἀγνοοῦσιν.
- 25 Πολλοὶ ἤδη ἄνθρωποι ἐν ταῖς ὁδοῖς εἰσιν·
- 26 οἱ γὰρ γεωργοὶ ἀπὸ τῆς κώμης πρὸς τοὺς ἀγροὺς σπεύδουσι μετὰ τῶν δούλων.
- 27 Ἐν δὲ τῇ κώμῃ μόνον τὰ παιδιά καὶ αἱ γυναῖκες μένουσιν.
- 28 Αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν τῇ κώμῃ οὐ μεγάλαι εἰσίν, ἀγροίοις δὲ ἱκαναί.
- 29 Διὰ τοῦτο οἱ γεωργοὶ τὰς οἰκίᾱς φιλοῦσιν, καὶ μάλα χαίρουσιν ἐπεὶ μετὰ τὰ ἔργα ἐκ τῶν ἀγρῶν οἴκαδε ἐπανέρχονται.
- 30 Νῦν δὲ οἱ τε γεωργοὶ καὶ τὰ παιδιά ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐκβαίνουσιν·
- 31 οἱ μὲν γὰρ εἰς τοὺς ἀγροὺς σπεύδουσιν, τὰ δὲ μετ' ἄλλων ἡλίκων παίζει ἐν τῇ ὁδῷ.
- 32 Ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις αἱ γυναῖκες μένουσι καὶ τὰ κατ' οἶκον ἔργα ποιοῦσιν.
- 33 Ἄλλαι δὲ γυναῖκες μετὰ τῶν δουλῶν πρὸς τὴν κρήνην σπεύδουσιν, ὥσπερ ἡ Μυρρίνη καὶ ἡ Μέλιττα
- 34 Ἡ μὲν οὖν Μυρρίνη καὶ ἡ Μέλιττα τὴν ἀγορᾶν διαβαίνουσιν.
- 35 Ἡ δὲ ἀγορᾶ οὐκ ἔστι μεγάλη ὥσπερ αἱ ἀγοραὶ αἱ τῶν ἄστεων, ἀλλ' ὅμως καλὴ ἐστίν, καὶ ἀεὶ μεστὴ ἀνθρώπων.
- 36 Οἱ δὲ ἄνθρωποι καθ' ἡμέραν πολὺν χρόνον ἐν τῇ καλῇ ἀγορᾷ διαλέγονται ἀλλήλοις.

- 22 Itaque Myrrhina et Melissa festinant ad fontem et transeunt vicum suum.
- 23 (Iste) vicus vero non magnus est.
- 24 Myrrhina Melissaque autem viam* non ignorant (=viam norunt).
- 25 Multum jam homines in vicis sunt:
- 26 agricolae enim est (ab) vico ad agros cum servis festinant.
- 27 In vico vero liberi eorum tantum et feminae remanent.
- 28 Domus / aedes quae in vico sunt (eae in vico), non magnae sunt, rusticis autem [sunt] satis. (ικανός = sufficiens = quid/quae/quod satis est)
- 29 Propterea (per hoc) agricolae (illi) aedes suas amant, et valde gaudent, cum post labores ex agris domum** redeunt. (-έρχομαι proprium est ad 'eo, ire'; έρχομαι = prima persona est (=ego eo); infinitivus est = ίέναι (ire) <- hoc verbum valde irregulare est)
- 30 Nunc autem et agricolae et liberi / pueri ex aedibus / domibus exeunt:
- 31 illi (1. = agricolae) enim ad agros festinant, hi (ii = liberi) (2.) cum aliis ejusdem-aetatis (hic Graeco adjectivum ponitur) in via ludunt (graeco numero singulari).
- 32 Sed in aedibus feminae remanent et opera domestica*** agunt (faciunt).
- 33 Aliae vero mulieres cum servibus (cum servis-fem.) ad fontem festinant, tamquam Myrrhina et Melissa.
- 34 Myrrhina (1.) et Melissa forum transeunt.
- 35 Forum (2.) magnum non est sicut ea oppidorum/urbium fora, attamen pulchrum est, et semper hominum plenum.
- 36 Homines (3.) cottidie diu in eo pulchro foro alter-cum-altero (ἀλλήλοις dat.pl. = alter-alteri dat.) colloquuntur.

- * ή οδός, της οδοῦ - femininum est, etsi declinatione secunda (masculina) declinatur.

- ** οἶκος - in lingua Graeca idem est atque Latine 'domus' in 'ire domus' (accusativus directionis) – vel domos 'ire domos', licet adhuc saepe 'domus' ut πρὸς τὸν οἶκον scripserimus.

- *** κατ'οἶκον ex κατά + οἶκος factum, hic adverbium est, sed hic se gerit tamquam attributum (vel ut adjectivum indeclinabile).

- Graeco saepe aliquid ut "αἱ ἀγοραὶ αἱ τῶν ἄσπεων" scribimus, ubi genitivum post nomen ponere licet, si articulus iterum anteponitur – articulus iteratur. Latine saepe aut sententia subordinata reddimus "fora quae in oppidis sunt" aut cum genitivo Latino "fora oppidorum".

- 37 Τέλος δὲ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἀποχωροῦσιν, καὶ πρὸς τὰς οἰκίᾱς βαίνουσιν.
38 Ἐπεὶ δὲ ἡ Μυρρίνη καὶ ἡ Μέλιττα τῇ κρήνῃ προσχωροῦσιν, ἰδού,
39 ἄλλαι γυναῖκες ἤδη πάρεισι καὶ τὰς ὑδρίᾱς γεμίζουσιν.
40 Ἡ οὖν Μυρρίνη τὰς γυναῖκας καλεῖ καί,
41 “χαίρετε, ὦ φίλοι,” φησίν·
42 “ἄρα ἤδη γεμίζετε τὰς ὑδρίᾱς;”
43 Αἱ δὲ λέγουσιν· “χαῖρε καὶ σύ·
44 ναί, ἤδη γεμίζομεν τὰς ὑδρίᾱς·
45 ἐξ ἐωθινοῦ γὰρ πάρεσμεν.
46 Ἀλλ’ ἐλθὲ δεῦρο ταχέως καὶ ἄκουε·
47 ἄγγελος γὰρ ἦκει ἀπὸ τοῦ ἄστεως·
48 λέγει δὲ ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐορτὴν ποιοῦσιν.
49 Ἡμεῖς οὖν ἐν νῶ ἔχομεν βαδίζειν πρὸς τὸ ἄστυ·
50 τοὺς γὰρ χοροὺς ἐθέλομεν θεωρεῖν καὶ τοὺς ἀγῶνας.
51 Ἄρα ἐθέλεις καὶ σὺ τὴν ἐορτὴν θεωρεῖν;”

- 37 Dēmum vērō ē (ab) forō abeunt, et domōs eunt.
- 38 Vērūm cum et Myrrhina et Melissa ad fontem (fontī) accēdunt, ecce,
- 39 aliae mulierēs jam adsunt et cadōs implent. (dē γεμίζω et μεστός ut dē cōgnātīs cōgitēmus)
- 40 Myrrhina ergō mulierēs vocat et,
- 41 “salvēte (gaudēte = salvēte), amīcae,” inquit:
- 42 “jamne (-ne + jam) cadōs implētis?”
- 43 Eae vērō dīcunt: “salvē (gaudē = salvē), et tū:
- 44 ita est, jam cadōs (nostrōs) implēmus:
- 45 ā prīmā-lūce enim adsumus. (πάρ+ εσμεν = ad+sumus)
- 46 At venī hūc celeriter et audī / auscultā:
- 47 nūntius enim vēnit-et-adeſt* ex (ab) urbe / oppidō:
- 48 dīcit autem Athēniēnsēs diēs-festōs facere (ὅτι... ποιοῦσιν = quod... faciunt)
- 49 Nōs igitur in animō habēmus (= nōbīs in animō est) in urbem īre.
- 50 coetūs-saltantium / chorōs enim spectāre volumus (cupimus) certāminaque.
- 51 Vīsne (-ne + vīs) et tū diēs festōs observāre / spectāre?

- * ἦκω - dēclīnātur in tempore praesentī sed perfectum significat: ἦκω = *venī et adsum*. Dē praesentiā hujus nūntiī autem in supplēmētō tantum loquēmur.

1 Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΑΙ Η ΔΟΥΛΗ

- 2 Ἐν δὲ τούτῳ γυνή τις ὀνόματι Φαίδρᾱ τῇ κρήνῃ προσχωρεῖ.
- 3 Δούλῃ δὲ ἀκολουθεῖ.
- 4 Ἡ δὲ δούλῃ μεγάλην ὑδρίαν φέρει·
- 5 κάμνει δὲ ἡ δούλῃ καί, “ὦ δέσποινα,” φησίν, “μὴ οὕτω ταχέως βάδιζε·
- 6 μεγάλη γάρ ἐστιν ἡ ὑδρίᾱ, καὶ οὐ ῥάδιόν ἐστι σπεύδειν.”
- 7 Ἡ δὲ Φαίδρᾱ, “μὴ φλυᾶρει, ὦ δούλῃ,” φησίν, “ἀλλὰ σπεῦδε.
- 8 Δι’ ὀλίγου γὰρ μέλλω οἴκαδέ τε ἐπανιέναι καὶ δεῖπνον παρασκευάζειν τῷ δεσπότῃ.
- 9 Ἄρ’ ἀγνοεῖς ὅτι ἀγανακτεῖ, εἰ μὴ δειπνεῖ;
- 10 Χαλεπὸς γάρ ἐστιν ὁ ἀνὴρ· σπεῦδε οὖν.”
- 11 Ἡ δὲ δούλῃ, “ναὶ μὰ τὸν Δία,” φησίν,
- 12 “μάλα χαλεπὸς ἐστιν ὁ δεσπότης, εἰ ἀγανακτεῖ.
- 13 Ἐγὼ μὲν ὅλην τὴν ἡμέρᾱν πονῶ·
- 14 φέρω γὰρ τῷ δεσπότῃ τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ καὶ πάντα τὰ ἄλλα.
- 15 Ὁ δὲ δεσπότης αἰὲν χαλεπὸς ἐστι πρὸς ἐμέ.
- 16 Οὕτω χαλεπὸς ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὥστε πάντες οἱ δοῦλοι φόβον ἔχουσιν, καὶ ἀπὸ τοῦ δεσπότου ἀποχωρεῖν οὐδ’ ὀλίγον χρόνον τολμῶσιν, ὅτε ἐν τοῖς ἀγροῖς πονοῦσιν.
- 17 Διὰ τοῦτο δὲ οἱ δοῦλοι τὸν δεσπότην οὐ φιλοῦσιν.
- 18 Οὐ δυνατὸν γάρ ἐστι τοιοῦτον δεσπότην φιλεῖν.
- 19 Εἰ γὰρ τις τῶν δούλων κάμνει καὶ καθίζει ὀλίγον χρόνον, ὁ δεσπότης μάλα χαλεπαίνει·
- 20 αὐτίκα δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπει καί, “ὦ Ζεῦ δέσποτα,” φησίν,
- 21 “τί ἐν νῷ ἔχει ποιεῖν οὗτος ὁ δοῦλος;”

1 DOMINA ET ANCILLA

- 2 At dum haec geruntur (intereā), aliqua mulier (quaedam) nōmine (ὀνόματι = nōminī datīvus, tamquam “quae ad-nōmen ... est”) Phaedra ad fontem accēdit (fōntī accēdit).
- 3 Et ancilla (serva) [eam] sequitur.
- 4 Ancilla ea vērō magnum cadum (vās aquārium) fert:
- 5 fessa est autem ancilla et, “domina,” ajt, “nōlī ita celeriter ambulāre:
- 6 magnus enim cadus est, neque facile est festīnāre.”
- 7 Sed Phaedra, “nōlī garrīre, ancilla,” inquit, “sed festīnā.
- 8 Nam paulō post domum et redītūra sum et cēnam dominō parātūra.
(ἐπανιέναι + μέλλω = redīt- + -ūra-sum; aliter autem iέναι = īre (īnf.); cēterum μέλλω jam explicātum est)
- 9 An nescīs (ignōrās) eum indignārī / aegrē-ferre, nisi cēnat?
- 10 Sevērus enim marītus (vir) est: festīnā igitur.”
- 11 Ancilla vērō, “ita, prō Juppiter,” dīcit,
- 12 “admodum sevērus est dominus, sī / cum indignātur.
- 13 Ego quidem (1.) tōtum diem labōrō:
- 14 ferō / ferre-soleō enim dominō cibum et vīnum et aquam** et omnia alia.
- 15 Dominus autem (2.) semper sevērus in mē est.
- 16 Tam sevērus est vir ut omnēs servī [eum] timeant (timōrem habeant) (indicātīvus autem Graecē), et ā dominō nec-paulīsper abīre audeant, cum (semper cum) in agrīs labōrant.
- 17 Proptereā (per hoc) vērō servī dominum nōn amant.
- 18 Neque (nōn) enim (nōn enim) tālem dominum amāre* possumus.
- 19 Sī enim quis servōrum (ex servīs / inter servōs) fessus est et paulīsper cōnsīdit, dominus multum īrāscitur.
- 20 statim vērō in caelum spectat (=caelum suspicit) et, “ō domine Juppiter,” ajt
- 21 “quid in animō huic servō est facere? (in animō habet hic servus)”

- * In pāginā 12 dē verbīs contractīs in posterīōre pāginā scrībītur.

- ** τὸ ὕδωρ neutrum est (tertiaie dēclīnātiōnis; genetīvus est τοῦ ὕδατος), et accūsātīvus nōminātīvō par est.

- 22 Ἐπειτα πρὸς τὸν δοῦλον τρέχει καὶ αὐτὸν τύπτει.
 23 Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αἰὲς ἀγανακτεῖ.
 24 οἱ οὖν δοῦλοι στενάζουσι καὶ λέγουσιν·
 25 “ὦ δέσποτα, μὴ τύπτε ἡμᾶς,” ἀλλ’ οὐδὲν ἤττον ὁ δεσπότης αὐτοὺς κολάζει.
 26 Διὰ τί δὲ οὕτω χαλεπὸς ἐστὶν ὁ δεσπότης;
 27 Ἐγὼ μὲν ἀγνοῶ.
 28 Μεγάλους γὰρ καὶ ἰσχυροὺς βοῦς ἔχει·
 29 ὁ κλῆρος οὐ μέγας ἐστὶν ἀλλὰ καλός·
 30 ὁ μὲν ἀγρὸς πολὺν σῖτον, ὁ δὲ σῖτος πολὺ σπέρμα παρέχει.
 31 Ὁ δὲ δεσπότης οὐ χαίρει ἀλλ’ αἰὲς ἀγανακτεῖ καὶ μάλα χαλεπὸς ἐστὶ πρὸς τοὺς δούλους.”
- 32 Ἡ δὲ δέσποινα, “μὴ φλυᾶρει, ὦ ἀθλίᾱ,” φησὶν,
 33 “οὕτω γὰρ λέγουσιν οἱ ἄργοι δοῦλοι·
 34 οὐδὲν γὰρ ποιεῖν ἐθέλουσιν, καὶ διὰ τοῦτο τὸν δεσπότην ψέγουσιν εἰ αὐτοὺς πονεῖν κελεύει.
 35 Ἀλλὰ σπεῦδε νῦν·
 36 ὥρᾱ γάρ ἐστὶ σοὶ βαδίζειν πρὸς τὸν δεσπότην καὶ ὕδωρ φέρειν αὐτῷ.”
- 37 Ἡ μὲν οὖν δούλη βραδέως βαδίζει πρὸς τὴν κρήνην.
 38 Ἡ δὲ δέσποινα - μέγας γὰρ λίθος ἐστὶν ἐν τῇ ὁδῷ - προσχωρεῖ καὶ ἐπὶ τῷ μεγάλῳ λίθῳ καθίζει.
 39 Ἐπειτα δὲ ἐκ τοῦ μεγάλου λίθου πρὸς τὴν δούλην βλέπει.
 40 Ἡ δὲ οὐκέτι πρὸς τὴν κρήνην βαδίζει ἀλλὰ πρὸς μέγα δένδρον.

- 22 Postea ad servum currit pulsatque eum.
23 Et domi semper indignatur:
24 servi igitur gemunt et dicunt:
25 “Domine, noli nos pulsare,” sed nihilominus (attamen) dominus eos verberat.
26 Cur autem dominus tam severus est?
27 Ego (1.) nescio.
28 Magnos enim et validos boves habet:
29 praedium non magnum est sed pulchrum:
30 Ager (1.) multum cibi (multum cibum), et (2.) cibus multa semina (multum semen) dat.
31 Dominus autem non gaudet, sed semper indignatur et valde severus est in servos suos.”
- 32 Domina autem, “noli garrere, inepta / misera,” inquit,
33 “sic enim dicunt (=loquuntur) servi pigri.
34 Nam nihil facere cupiunt, et propterea dominum reprehendunt / vituperant, si eos laborare jubet.
35 Sed nunc festina:
36 tempus (hora) enim tibi est ad dominum eundi et aquam ei ferendi.”
- 37 Itaque (1.) ancilla tarde ad fontem ambulat.
38 Domina (2.) – magnus enim lapis in via est – accedit et super eum magnum lapidem (in eo...) consedit.
39 Postea autem ex [eo] magno* lapide ad ancillam spectat.
40 Ea vero non amplius ad fontem ambulat sed ad arborem magnam.

- * De declinatione huius adiectivi irregularis in pagina 52 magis scribetur.

- 41 Ἡ οὖν δέσποινα καλεῖ αὐτὴν καί, “τί ποιεῖς, ἀθλίᾱ,” φησίν,
 42 “διὰ τί οὐ σπεύδεις πρὸς τὴν κρήνην;
 43 ἄρα ἐν νῶ ἔχεις ὑπὸ τῷ μεγάλῳ δένδρῳ καθίζειν καὶ καθεύδειν;
 44 Ἰδού, αἱ γυναῖκες τᾶς ὑδρίᾱς ταχέως γεμίζουσι καὶ δι’ ὀλίγου οἴκαδε
 σπεύδουσιν, σὺ δὲ οὐδὲν ποιεῖς·
 45 ὑπὸ δένδρῳ καθίζεις καὶ ἡσυχάζεις.”
 46 Ἡ δὲ δούλη πρὸς τὴν δέσποιναν βλέπει καί, “μὴ οὕτω χαλεπὴ ἴσθι, ὦ
 δέσποινα,” φησίν·
 47 “πολὺς γάρ ἐστιν ὁ πόνος, ἐγὼ δὲ οὐ πολὺν χρόνον ἐν νῶ ἔχω καθίζειν.
 48 Ἰδού, ὁ ἥλιος φλέγει τε καὶ κατατρίβει με.”
 49 Ἡ δὲ δέσποινα, “μὴ φλυᾶρει,” φησίν·
 50 “οὐ καιρὸς ἐστὶν ἡσυχάζειν.
 51 Οὐδὲν γὰρ ὕδωρ ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐγὼ δὲ μέλλω οἴκαδε σπεύδειν καὶ
 δεῖπνον παρασκευάζειν τῷ δεσπότῃ.
 52 Σπεῦδε οὖν.”
 53 Ἐπειτα δὲ πρὸς τᾶς γυναῖκας λέγει·
 54 “Οἶμοι, τί ποιῶ;
 55 Ἡ γὰρ δούλη μεγάλη ἐστὶ καὶ ἰσχυρὰ ἄλλ’ οὐκ ἐθέλει πονεῖν.
 56 Εἰ γὰρ μὴ πάρειμι, οὐδὲν ποιεῖ·
 57 ἔτι καὶ νῦν, ἐπεὶ πάρειμί τε καὶ κελεύω αὐτὴν γεμίζειν τὴν ὑδρίαν, ἐν
 τῇ σκιᾷ ὑπὸ μεγάλῳ δένδρῳ καθίζει καὶ ἡσυχάζει.”

- 41 Domina ergō eam vocat et, “quid facis, inepta,” ajt,
42 “cūr ad fontem nōn festīnās?
43 Num (-ne) in animō tibi est (habēs) sub eā arbore magnā cōnsīdere et
dormīre?
44 En, mulierēs (illae) cadōs celeriter implent et paulō post domum
festīnant, tū autem nihil facis:
45 sub arbore (quādam ... <- nam artīculus abest) cōnsīdis et requiēscis.”
46 Ancilla vērō ad dominam spectat et, “nōlī ita sevēra esse, domina,”
inquit.
47 “multum enim est labōris (multus labor), neque mihi in animō est diū sedēre.
48 Vidē, sōl et flagrat et mē fatīgat.”
- 49 Domina vērō, “nōlī garrīre,” inquit:
50 “nōn est tempus quiēscendī.
51 Nūlla enim aqua domī est, sed ego domum festīnātūra sum et cēnam
dominō parātūra.
52 Festinā ergō.”
53 Postea autem ad mulierēs dīcit (mulierēs/fēminās alloquitur):
54 “Heu, quid faciam? (hīc indicātīvus Graecē est)
55 Ancilla enim magna atque valida est neque labōrāre vult (cupit).
56 Nisi adsum, nōn labōrat:
57 etiam nunc, cum adsum cadumque implēre jubeō, in umbrā sub arbore
magnā cōnsīdit et requiēscit.”

- 58 Ἡ δὲ Μυρρίνη, “μὴ χαλεπὴ ἴσθι, ὦ Φαίδρᾱ,” φησὶν·
- 59 “κάμνει γὰρ ἡ δούλη.
- 60 Ὁ γὰρ ἥλιος φλέγει καὶ κατατρίβει αὐτήν.
- 61 Ἄρ’ ἀγνοεῖς ὅτι πολλαὶ δοῦλαι καὶ πολλοὶ δοῦλοι κάμνουσιν, ὅτε φλέγει ὁ ἥλιος, καὶ οὐκ ἐθέλουσι πονεῖν;
- 62 Καὶ ὁ Ξανθίᾱς γάρ, εἰ μὴ ὁ Δικαιοπόλις πάρεστιν, οὐ γεωργεῖ τὸν ἀγρόν, οὐδὲ πολλοὺς καὶ μεγάλους λίθους ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐκφέρει.
- 63 Πολλὰ δὲ δένδρα ἐν τῷ ἀγρῷ ἐστίν, καὶ ὁ δοῦλος ἀεὶ ἐν τῇ σκιᾷ ἡσυχάζει.
- 64 Οὕτως ἐν πολλοῖς ἀγροῖς καὶ ἐν πολλαῖς οἰκίαις οἱ δοῦλοι, εἰ μὴ οἱ δεσπότης πάρεστιν, καθεύδουσιν, καὶ οὐ πονοῦσιν.
- 65 Ἐὰ οὖν αὐτήν ἡσυχάζειν ὀλίγον χρόνον ἐν τῇ σκιᾷ.”
- 66 Ἐπειτα ἡ μὲν Μυρρίνη αὖθις πρὸς τὰς γυναῖκας βλέπει.
- 67 Αἱ δὲ γυναῖκες· “τί δέ, ὦ Μυρρίνη;
- 68 ἄρα ἐθέλεις καὶ σὺ τὴν ἐορτὴν θεωρεῖν;”

- 58 Myrrhina vērō, “nōlī sevēra esse, Phaedra,” inquit:
- 59 “fessa est enim ancilla tua.
- 60 Nam sōl flagrat eamque fatīgat.
- 61 An nescīs ancillās multās servōsque multōs fessōs esse, cum sōl flagrat, neque (sē) cupere (velle) labōrāre? (quod... fessī sunt, neque volunt)
- 62 Etenim Xanthiās, nisi Dicaeopolis adest, agrum nōn colit, neque multōs atque magnōs lapidēs ex agrō effert.
- 63 Multae vērō arborēs in agrō nostrō sunt (δένδρα = neutrum plūrāle est -> δένδρα ἔστιν), et servus semper in umbrā requiēscit.
- 64 Ita in multīs agrīs et multīs domibus servī, nisi dominī adsunt, quiēscunt neque labōrant.
- 65 Sine (ab *sinō*, *sinere*) igitur eam paulīsper in umbrā requiēscere.”
- 66 Posteā (1.) Myrrhina iterum ad mulierēs spectat.
- 67 Et (2.) mulierēs: “quid autem (=igitur), Myrrhina?
- 68 Cupisne (vīsne) et tū diēs festōs spectāre (observāre)?”

- Ut μέγας – *magnus*, μεγάλη – *magna*, μέγα – *magnum* (*acc+nom.neutr*) habēmus, ubi genetīvus māsculīnī et neutrī: μεγάλου – *magnī* et fēminīnī: μεγάλης – *magnae* et ubi aliī casūs ex hīs genetīvīs dērīvantur (μεγάλῳ, μεγάλῃ), nisi acc.masc. μέγαν – *magnum-acc.masc*,

ita et πολός – *multus*, πολλή – *multa*, πολύ – *multum*) habēmus, ubi genetīvus māsculīnī et neutrī: πολλοῦ – *multī* et fēminīnī: πολλῆς et ubi aliī casūs ēx hīs genetīvīs dērīvantur nisi acc. masc. πολόν – *multum-acc.masc.*).

1 ΠΡΟΣ ΤΗΙ ΚΡΗΝΗΙ (β)

- 2 Ἡ δὲ Μυρρίνη· “τί λέγετε, ὦ φίλαι;
 3 ἄρα ἀληθῶς ἑορτὴν ἄγουσιν οἱ Ἀθηναῖοι;
 4 Ἐγὼ μὲν μάλιστα ἐθέλω αὐτὴν θεωρεῖν·
 5 σὺ δέ, ὦ Μέλιττα, ἄρα καὶ σὺ ἐθέλεις θεωρεῖν;
 6 Ἀλλ’ οὐ δυνατόν ἐστιν·
 7 χαλεπὸς γάρ ἐστιν ὁ ἀνὴρ·
 8 ἀεὶ γὰρ πονεῖ καὶ σπανίως ἐθέλει ἰέναι πρὸς τὸ ἄστυ.”
- 9 Ἡ δὲ Μέλιττα· “Ἀλλ’ οὐ μάλα χαλεπὸς ἐστιν ὁ πατήρ·
 10 Ῥάδιον γάρ ἐστι πείθειν αὐτόν.”
- 11 Ἡ δὲ Μυρρίνη· “μὴ οὕτω φλυᾶρει ἀλλὰ τὴν ὑδρίαν ταχέως γέμιζε·
 12 καιρὸς γάρ ἐστιν οἴκαδε ἐπανιέναι.”
- 13 Ἡ τε οὖν μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ τὰς ὑδρίας ταχέως πληροῦσι καὶ οἴκαδε
 βαδίζουσιν.
- 14 Ἐν δὲ τῇ ὁδῷ πταίει ἡ Μέλιττα καὶ καταβάλλει τὴν ὑδρίαν πρὸς τὴν
 γῆν καὶ θραύει αὐτήν.
- 15 Στενάζει οὖν καί, “οἴμοι,” φησίν,
 16 “οὐκ αἰτίᾳ εἰμὶ ἐγώ·
 17 μεγάλη γάρ ἐστιν ἡ ὑδρίᾱ καὶ οὐ δυνατόν ἐστι φέρειν αὐτήν.”
- 18 Ἡ δὲ μήτηρ· “Τί λέγεις, ὦ θύγατερ; μὴ φλυᾶρει ἀλλὰ οἴκαδε σπεῦδε
 καὶ ἄλλην ὑδρίαν φέρε.”
- 19 Ἡ μὲν οὖν Μέλιττα οἴκαδε σπεύδει, ἡ δὲ Μυρρίνη βραδέως βαδίζει·
 20 μεγάλη γάρ ἐστιν ἡ ὑδρίᾱ καὶ οὐ βούλεται καταβάλλειν αὐτήν.

1 APVD FONTEM (b)

2 Sed Myrrhina: “quid dīcite, amīcae?

3 vērēne Athēniēnsēs diēs festōs agunt (dūcunt; ἄγω = dūcō)?

4 Ego (1.) eōs (eam) spectāre māximē (superl. ab ‘μάλα’) cupiō.

5 et (=2.) tū, Melissa, vīsne et tū [eōs] spectāre?

6 Sed fierī nōn potest:

7 sevērus enim marītus (vir) est:

8 semper enim labōrat et rārō in urbem īre vult.”

9 Melissa autem: “Neque multum sevērus est pater (meus):

10 (Et)enim facile est eī persuādēre (eum persuāsum-facere).”

11 Myrrhina vērō: “nōlī ita garrīre sed cadum celeriter implē:

12 tempus enim est domum redeundī.”

13 Et Māter igitur et fīlia cadōs celeriter implent (γεμίζω = πληρόω vel contractum πληρῶ) et domum ambulant.

14 At in viā offendit Melissa et cadum in terram dēmittit eumque frangit.

15 Itaque gemit et, “heu,” ajt,

16 “culpa mea nōn est: (nōn culpanda sum ego)

17 magnus enim cadus est neque eum ferre possum.”

18 Māter vērō: “Quid dīcis, fīlia? Nōlī garrīre sed domum festīnā et alium cadum fer.”

19 Melissa igitur domum festīnat et Myrrhina tardē it:

20 magnus enim cadus (ejus) est neque eum dēmittere vult (βούλεται verbum dēpōnēs est: volō – βούλομαι; vīs – βούλει; vult – βούλεται; volumus – βουλόμεθα; vultis – βούλεσθε; volunt – βούλονται; velle – βούλεσθαι. Cognātum est cum “volō”)

1 Η ΜΕΛΙΤΤΑ ΚΑΙ ΑΙ ΦΙΛΑΙ

- 2 Ἡ οὖν Μέλιττα οἴκαδε σπεύδει.
- 3 Ἐν δὲ τῇ ἀγορᾷ κόρη τις τὴν Μέλιτταν καλεῖ·
- 4 “ὦ Μέλιττα, ποῖ τρέχεις; διὰ τί οὕτω σπεύδεις;”
- 5 Ἡ δὲ Μέλιττα, “χαῖρε,” φησίν, “ὦ φίλη Νέαιρα.
- 6 Ἐγὼ μὲν οἴκαδε σπεύδω·
- 7 σὺ δὲ ποῖ τε καὶ πόθεν;”
- 8 “Νῦν δὴ ἀπὸ τοῦ ἄστεως ἤκω.
- 9 ὦ Μέλιττα, ὥς καλὴ ἐστὶν ἡ Ἀκρόπολις, καλὸς δὲ ὁ Πειραεὺς·
- 10 ὥς καλὴ δέ ἐστιν ἡ θάλαττα ἡ παρὰ τᾷς Ἀθηνᾶς·
- 11 οὐκ ἄτοπὸν ἐστὶν ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι τὴν θάλατταν καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ
χωρία οὕτως ἀγαπῶσιν.
- 12 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι νῦν ἐορτὴν ἄγουσιν.”
- 13 Ἡ δὲ Μέλιττα, “καὶ αἱ γυναῖκες,” φησίν, “αἱ πρὸς τῇ κρήνῃ τοῦτο
λέγουσιν·
- 14 ἦκει γὰρ ἄγγελος ἀπὸ τοῦ ἄστεως.
- 15 Ἐγὼ μὲν καὶ ἡ μήτηρ ἐν νῶ ἔχομεν τὴν ἐορτὴν θεωρεῖν, ὁ δὲ πατὴρ
σπανίως ἐθέλει ἰέναι πρὸς τὸ ἄστυ·
- 16 ῥάδιον δέ ἐστι πείθειν αὐτόν.
- 17 Ἀλλὰ λέγε μοι περὶ τοῦ ἄστεως καὶ περὶ τῆς ἐορτῆς.”
- 18 Ἡ δὲ Νέαιρα, “ἄκουε οὖν,” φησίν,
- 19 “Πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι τὴν θάλατταν διαπερῶσιν, τὴν ἐορτὴν
βουλόμενοι θεωρεῖν.
- 20 Οὐ μόνον δὲ ἐκ τῆς θαλάττης πολλοὶ ἄνθρωποι ἤκουσι καὶ ἀπὸ τοῦ
Πειραιῶς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἀγρῶν τῶν περὶ τὸ ἄστυ.
- 21 Ἐν δὲ τῇ θαλάττῃ πολλὰ μὲν πλοῖα ἐστὶν, καὶ ἐκ τῶν πλοίων συνεχῶς
πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκβαίνουσιν.
- 22 Πανταχοῦ δὴ θόρυβος ἐν τῷ Πειραιεῖ ἐστὶν.”

1 MELISSA ET AMICAE EIVS

2 Itaque Melissa domum festīnat.

3 In forō autem puella quaedam Melissam vocat:

4 “Melissa, quō curris? Quamobrem ita festīnās?”

5 Et Melissa, “salvē,” inquit, “amīca (cāra) Neaera.

6 Ego domum festīnō:

7 tū autem quō et unde?”

8 “Nunc sālē / profectō ab (=ex) urbe veniō (ἤκω jam prius explānātum est)

9 Ō Melissa, quam pulchra est Acropolis, pulcher vērō Pīraeus: (=portus ibidem)

10 quam pulchrum est mare (in aliīs dialectīs θάλασσα) quod apud Athēnās est:

11 nōn mīrum est Athēniēnsēs mare et ea in marī loca (quae in marī sunt) tam multum (ita) dīligere (iīs placent, ἀγαπάω > ἀγαπῶ - ‘amāre’ sed nōn efflictim = nōn ardēre)

12 Athēniēnsēs vērō nunc diēs festōs agunt (dūcunt).”

13 Melissa autem, “et mulierēs,” ajt, “quae apud fontem sunt (eae apud fontem), hoc dīcunt:

14 vēnit (vēnerat) enim nūntius ex (ab) urbe.

15 Mihi et mātērī quidem in animō est (ego et māter in animō habēmus) diēs festōs spectāre, pater autem (=2.) rārō in urbem īre vult:

16 vērū facile est eī persuādēre (eum persuāsum-facere).

17 At dīc mihi (plūra) dē urbe (oppidō) et dē iīs diēbus festīs.”

18 Neaera vērō, “auscultā igitur,” dīcit,

19 “Multī hominēs mare trānseunt, diēs festōs spectāre volentēs (=spectātūrī, βουλόμενος, η, ον aut e.g. ἀπατρευόμενος, η, ον est participium praesentis medium/passivum; βούλομαι enim dēpōnēns est)

20 Nōn tantum (nōn solum) ex marī multī hominēs veniunt et ex Pīraeō, sed etiam (ab) ex agrīs quī circum urbem sunt.

21 At (=2) in marī multae nāvēs sunt (τὸ πλοῖον – neutrum plūrāle sequitur verbum in sing.), et ē nāvibus crebrō / continenter multī hominēs exeunt.

22 Ubique (in omnibus partibus) sālē tumultus in Pīraeō est.”

- 23 Ἡ δὲ Μέλιττα, “ἀλλὰ διὰ τί,” φησίν, “εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέβης;”
- 24 Ἡ δὲ Νέαιρα, “ὁ πατήρ,” φησίν, “συνθήκην ἐποιήσατο πρὸς τινα ξένον.
- 25 Ὡς καλὰ δέ ἐστι πάντα τὰ χωρία τὰ περὶ τὰς Ἀθήνας·
- 26 οὐ μόνον γὰρ καλὴ θάλαττα προσκλύζει, ἀλλὰ καὶ σῖτος πολὺς καὶ πρόβατά ἐστι καὶ δένδρα τὰ καρποφόρα, καὶ πολὺς μὲν οἶνος, πολλὰ δὲ σῦκα, πολὺ δὲ ἔλαιον.
- 27 Ὡςπερ δὲ ἡ γῆ, οὕτω καὶ ἡ περὶ τὴν χώρᾱν θάλαττα παμφορωτάτη ἐστίν.
- 28 Ἐπειτα δὲ πρὸς τὸ ἄστυ ἀπῆμεν·
- 29 ὦ Μέλιττα, ὅσον τὸ τῶν ἀνθρώπων πλῆθος, ὅσος ὁ θόρυβος, ὅσαι δὲ αἱ βοαί·
- 30 ἡ δὲ ἀγορᾶ μεγάλη ἐστίν, οὐ μῆκρᾶ ὥςπερ ἐν τῇ κώμῃ.
- 31 Πολλὰ μὲν καπηλεῖα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐστίν, πολλὰ δὲ ἐργαστήρια ἐν ταῖς ὁδοῖς οὐ μακρὰν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς·
- 32 ἐν μὲν γὰρ ταῖς μῆκραις κώμαις, ὥςπερ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ, οἱ αὐτοὶ ποιοῦσι κλίνην, θύρᾱν, ἄροτρον, τράπεζαν, πολλάκις καὶ οἰκοδομοῦσιν·
- 33 ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ποιεῖ ὁ μὲν τὰς κλίνᾱς, ὁ δὲ τὰς τραπέζᾱς, ὁ δὲ τὰς θύρᾱς.”
- 34 Ἡ δὲ Μέλιττα, “ὦ Νέαιρα,” φησίν, “ὥρᾶ ἐστὶ μοι εἰς τὴν οἰκίᾱν βαδίζειν.
- 35 Ἀλλὰ ἀκολούθει μοι, εἰ σχολάζεις, καὶ πάντα μοι τὰ περὶ τοῦ ἄστεως λέγε.”

- 23 Melissa autem, “at cūr,” inquit, “in Pīraeum dēscendistī?” (tempus aoristum; = dēvēnit; dē eō tempore autem nōndum loquēmur eōque nōn nunc sed posterius ūtēmur)
- 24 Et (=autem) Neaera, “pater,” inquit, “foedus (pactionem) cum aliquō homine-externō/alienō (alienigenā; ‘ad aliquem...’) fēcīt / īcīt (tempus quoque aoristum).
- 25 At quam pulchra sunt omnia loca quae circum Athēnās sunt:
- 26 nōn solum enim pulchrum mare alluit [terram], sed etiam multum cibī (cibus multus) et ovēs (multum ovium) et arborēs frūgīferae (καρπο- = frūgi- ; -φορος,η,ον = -fer, a, um), et multum vīnī, multī etiam (=autem) fīcī, multum etiam oleī.
- 27 Ut (quem in modum) vērō terra, sīc etiam mare, quod circum eum locum est, omnium-[rērū]-ferācissimum est (παμ- = omni-).
- 28 Postea autem ad urbem versus abībāmus (irregulāre ‘eo, īre’ in impf.):
- 29 ō Melissa, quanta hominum copia (τὸ πλῆθος, τοῦ πλήθους - neutrum ‘tertia’ dēclīnātiōnis), quantus tumultus, quantī etiam (=vērō) clāmōrēs:
- 30 Et forum illud magnum est, nōn parvum quam in vīcō nostrō.
- 31 Multae tabernae in forō sunt(! neutr.pl.), multae etiam (=2.) officīnae in viīs nōn procul (οὐ μακρὰν = nōn longam [viam - ὁδόν] = nōn procul) ā forō.
- 32 Nam cum(1.) in parvīs vīcīs, sīcut in nostrō, *īīdem lectum faciant, jānuam, arātrum, mēnsam, saepe et [domūs] aedificent:
- 33 Athēnīs(loc.) (vērō 2.) alter facit lectōs, alter mēnsās, alter jānuās.”
- 34 Vērū Melissa, “ō Neaera,” ajt, “tempus (hōra) mihi est domum eundī (vādendī).
- 35 Sed sequere mē (μοι = datīvus ab ἐγώ), sī ōtiōsa-es, et omnia mihi [ea] dē urbe dīc (= nārrā).”

- ὁ αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό – īdem, eadem, idem; οἱ αὐτοί, αἱ αὐταί, τὰ αὐτά – īīdem, eaedem, eadem;

- 36 Αἱ οὖν κόραι ἅμα βαδίζουσιν, καὶ ἀλλήλαις λαλοῦσιν.
 37 Ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἤκουσιν, ἡ μὲν Μέλιττα,
 38 “χαῖρε, ὦ Νέαιρα,” φησίν,
 39 “ἐν νῶ ἔχω τὸν πατέρα πείθειν.
 40 Βούλομαι γὰρ καὶ ἐγὼ εἰς τὸ ἄστυ ἵεναι, καὶ τὴν ἐορτὴν καὶ ἄλλα
 πολλὰ θεωρεῖν.”
 41 Ἡ δὲ Νέαιρα, “χαῖρε καὶ σύ,” φησίν, “ὦ Μέλιττα,” καὶ ἀποχωρεῖ.

 42 Ἡ δὲ Μέλιττα εἰς τὴν οἰκίαν εἰσέρχεται καὶ ὑδρίαν ζητεῖ.
 43 Τράπεζα δὲ ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ ὑδρίᾳ ἐστίν.
 44 Ἡ οὖν Μέλιττα πρὸς τὴν τράπεζαν προσχωρεῖ·
 45 ἀπὸ δὲ τῆς τραπέζης τὴν ὑδρίαν λαμβάνει, καὶ ἐκ τῆς οἰκίᾳς ἐκβαίνει.
 46 Ἐπειτα δὲ πρὸς τὴν κρήνην αὖθις σπεύδει.
 47 Ἐν δὲ τῇ ὁδῷ τῇ Μυρρίνῃ ἐντυγχάνει·
 48 ἡ γὰρ Μυρρίνη εἰς τὴν οἰκίαν ὕδωρ φέρει.
 49 Ἡ οὖν μήτηρ, “τί ποιεῖς,” φησίν, “ὦ Μέλιττα;
 50 Διὰ τί ἔτι ἐνταῦθα μένεις;
 51 Ἀλλὰ σπεῦδε· ἴθι ταχέως πρὸς τὴν κρήνην καὶ ὕδωρ εἰς τὴν οἰκίαν
 φέρε.”
 52 Ἡ δὲ Μέλιττα, “μὴ ἀγανάκτει,” φησίν, “ὦ μήτερ·
 53 σπεύδω γὰρ ἐγὼ πρὸς τὴν κρήνην.”
 54 Ἡ κόρη οὐδὲν ἄλλο λέγει, ἀλλὰ τὴν ὁδὸν διατρέχει.
 55 Ἐπεὶ δὲ τῇ κρήνῃ προσχωρεῖ, ἰδοὺ, ἔτι πολλαὶ πάρεισι γυναῖκες·
 56 πολὺν γὰρ χρόνον ἀλλήλαις λαλοῦσιν.
 57 Ἄλλαι δὲ ἀπὸ τῆς κρήνης ἀποχωροῦσιν, καὶ πρὸς τὰς οἰκίᾳς
 σπεύδουσιν.

- 36 Itaque puellae simul vādunt, et sēcum (altera-alterī) colloquuntur (garriunt).
37 Cum autem (in) ad domum (ad)veniunt, Melissa (1.),
38 “valē, Neaera,” inquit,
39 “in animō mihi est patrī persuādēre (patrem persuāsum-facere).
40 Volō (dēpōnēns) enim et ego in urbem īre, et diēs festōs et multa alia spectāre.”
41 Etiam (2.) Neaera, “salvē et tū,” inquit, “Melissa,” et abit.
- 42 Et (3.) Melissa in aedēs init (=intrat) et vās aquārium quaerit.
43 Mēnsa vērō in aedibus est, et super eam (mēnsam) vās est.
44 Itaque Melissa ad mēnsam accēdit:
45 et (vērō) ē (ab) mēnsā cadum / vās sūmit, et ex aedibus exit.
46 Posteā ad fontem dēnuō festīnat.
47 At in viā Myrrhinae (fortuitō) occurrit:
48 nam Myrrhina in domum aquam fert.
49 Māter ergō, “quid facis,” ajt, “Melissa?
50 Cūr etiamnum hīc manēs?
51 At festīnā: ī celeriter ad fontem et aquam in domum (re)fer.”
- 52 Sed Melissa, “nōlī indignārī,” ajt, “māter:
53 festīnō enim ego ad fontem.”
54 Puella nihil aliud dīcit, sed viam percurrit.
55 Et (=autem) cum ad fontem adit, ecce, adhūc multae adsunt mulierēs:
56 diū enim sēcum (=sibi: altera alterī) colloquuntur.
57 Aliae vērō ā fonte abeunt, et domōs festīnant.

- 58 Ἐπεὶ δὲ προσχωρεῖ ἡ Μέλιττα, καλοῦσιν αὐτὴν καί,
 59 “χαῖρε, Μέλιττα,” φᾶσιν,
 60 “τί ποιεῖς;
 61 διὰ τί πρὸς τὴν κρήνην αὐθις σπεύδεις;”
 62 Ἡ δὲ Μέλιττα, “χαίρετε,” φησίν·
 63 “ἡ μήτηρ κελεύει με ἄλλην ὑδρίαν φέρειν,”
 64 καὶ τὴν ὑδρίαν γεμίζει.
 65 Αἱ δέ, “διὰ τί,” φᾶσιν, “ἡ μήτηρ κελεύει σε ἄλλην ὑδρίαν φέρειν;
 66 Ἄρ’ οὐχ ἄλις ὕδατος ἔχει ἐν τῇ οἰκίᾳ;”

 67 Ἡ δὲ Μέλιττα τῶν γυναικῶν ἀκούει ἀλλ’ οὐδὲν λέγει·
 68 οὐ γὰρ ἐθέλει λέγειν αὐταῖς ὅτι τὴν ὑδρίαν κατέβαλεν.
 69 Ἐπεὶ δὲ τὴν ὑδρίαν γεμίζει, οἴκαδε βαδίζει.
 70 Μεγάλη δέ ἐστιν ἡ ὑδρία·
 71 ἡ οὖν Μέλιττα βραδέως βαδίζει.
 72 Δι’ ὀλίγου δὲ κόρη τις, ὀνόματι Παμφίλη, αὐτὴν διώκει καὶ καλεῖ·

 73 “μένε, ὦ φίλη,” φησίν·
 74 “ἐγὼ γὰρ μέλλω σοι συλλαμβάνειν·
 75 μεγάλη γάρ ἐστιν ἡ ὑδρία, σὺ δὲ μάλα κάμνεις.”
 76 Μένει οὖν ἡ Μέλιττα καὶ τὴν ὑδρίαν τῇ Παμφίλῃ παρέχει.
 77 Οὕτως οὖν πρὸς τὴν οἰκίαν βραδέως βαδίζουσιν.
 78 Δι’ ὀλίγου δὲ ἡ Παμφίλη μάλα κάμνει καί,
 79 “μεγάλη ἐστιν ἡ ὑδρία καὶ μόλις δυνατόν ἐστιν αὐτὴν φέρειν.
 80 Κάθιζε οὖν καὶ ἡσύχαζε· μάλα γὰρ κάμνω.”
 81 Καθίζουσιν οὖν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἡσυχάζουσιν.

- 58 Cum vērō Melissa adit, eam vocant et,
59 “avē, Melissa,” inquiunt, (φησίν = inquit; φᾱσίιν = inquiunt <- irregulāre est)
60 “quid facis?
61 Cūr(nam) ad fontem iterum festīnās?”
62 Et Melissa, “avēte,” inquit:
63 “Māter mē alium cadum ferre jubet,”
64 et cadum implet.
65 Sed illae, “cūr(nam),” inquiunt, “tē māter alium cadum ferre jubet?
66 Nōnne satis aquae domī habet?”
- 67 At Melissa mulierēs audit neque quicquam dīcit: (graecē autem ‘mulierum audit’
-> graecē enim genetīvus persōnae adhibētur)
68 Neque enim iīs dīcere vult sē cadum dēmisisse (κατέβαλεν - aoristum “dēmīsit”).
69 Ubi / Cum cadum implet, domum vādit.
70 At magnus cadus est:
71 itaque Melissa tardē ambulat.
72 Sed paulō post puella quaedam, nōmine (graecē datīvus) Pamphila (παμ-φίλη =
‘Omnium-Amīca’), eam cōnsequitur et vocat.
73 “Exspectā, amīca,” dīcit:
74 “ego enim tibi auxilium lātūra sum:
75 magnus enim cadus est, et tū valdē fatīgāta es.”
76 Exspectat igitur Melissa et cadum Pamphilae trādit (praebet / dat).
77 Itaque sīc ad aedēs tardē vādunt.
78 Paulō post vērō Pamphila valdē dēfessa est et,
79 “magnus cadus est et vix eum ferre possum.
80 Cōnsīde ergō et requiēsce: valdē enim dēfessa sum.”
81 Itaque cōnsīdunt ad viam et quiēscunt.

- 82 Δι' ὀλίγου δὲ ἡ Μέλιττα, “οἶμοι,” φησίν.
 83 “Ὡρᾶ ἐστὶ σπεύδειν οἴκαδε.”
 84 Αἶρει οὖν τὴν ὑδρίαν καὶ ταχέως βαδίζει.
 85 Δι' ὀλίγου δὲ πταίει·
 86 πίπτει οὖν πρὸς τὴν γῆν καὶ θραύει τὴν ὑδρίαν.
 87 Στενάζει οὖν καὶ δακρύνει καί,
 88 “ὦ Ζεῦ,” φησίν, “τί ποτε λέγειν μέλλει ἡ μήτηρ;”
- 89 Ἡ δὲ Παμφίλη, “μὴ δάκρῃ, Μέλιττα,” φησίν·
 90 “ἐγὼ γάρ σοι συλλαμβάνω·
 91 μέλλω γὰρ οἴκαδε τρέχειν καὶ ἄλλην ὑδρίαν ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίᾳς φέρειν.
 92 Σὺ μὲν οὖν μένε, ἐγὼ δὲ δι' ὀλίγου ἐπάνειμι.”
 93 Ἡ μὲν οὖν Μέλιττα παρὰ τὴν ὁδὸν καθίζει, ἡ δὲ Παμφίλη οἴκαδε
 τρέχει καὶ ἄλλην ὑδρίαν φέρει.
 94 Ἐπειτα δὲ πρὸς τὴν κρήνην σπεύδει καὶ τὴν ὑδρίαν γεμίζει.
 95 Τέλος δὲ πρὸς τὴν Μέλιτταν σπεύδει καὶ τὴν ὑδρίαν αὐτῇ παρέχει.
 96 Ἡ δὲ Μέλιττα χαίρει καὶ τὴν Παμφίλην φιλεῖ.
 97 Οὕτως οὖν τὴν ὑδρίαν οἴκαδε φέρει.

- 82 Paulō post vērō Melissa, “proh dolor,” inquit.
83 “Tempus est domum festīnandī.”
84 Itaque cadum tollit et celeriter ambulat.
85 Paulō post autem offendit:
86 cadit (Melissa cadit) igitur (ad) in terram et cadum frangit.
87 Gemit ergō et lacrimat / flet et,
88 “prō Juppiter,” ajt, “quidnam (ποτε = umquam) māter dictūra est (=dīcet)?”
- 89 At Pamphila, “nōlī flēre, Melissa,” ajt:
90 “nam ego tibi opitulor (=opitulābōr):
91 domum enim sum cursūra et alium cadum ē meīs aedibus (al)lātūra.
92 Tū exspectā, et ego paulō post redībō (ἐπάνειμι futūrum est ab ἐπανερχομαι = redeō).”
93 Itaque Melissa ad viam (apud viam) sedet, et Pamphila domum currit et alium cadum fert.
94 Postea ad fontem festīnat et cadum implet.
95 Dēmum vērō ad Melissam festīnat et cadum eī dat.
96 Et (vērō) Melissa laetātur et Pamphilam ōsculātur.
97 Sīc igitur cadum domum (af)fert.

- Tempora aliqua praeterita dīximus quidem, dē iīs autem plūs in aliīs capitulīs loquēmur iīsque nōndum saepe ūtēmur.

- Ut vīdistis, verbum “eō,īre” in linguā Graecā valdē irregulāre est: ἐρχομαι = eō; εἶμι = ībō (similius ad εἰμί = sum); ἔλθω = īī. Dē hīs autem multō posterius locūtūrī sumus.

(προσθήκη - ἀλλ'οὐκ ἐγένετο τῇ Μυρρίνῃ)

1 ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΑΝΔΡΑΣ ΠΕΙΘΟΥΣΙΝ

2 Πολλαὶ γυναῖκες ἤκουσιν εἰς τὴν κρήνην.

3 Ἐν ᾧ δὲ γεμίζουσι τὰς ὑδρίᾱς, ἄγγελος προσχωρεῖ.

4 Ἐπεὶ δὲ πάρεστιν, “ἀκούετε, γυναῖκες,” φησὶν·

5 “οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἐορτὴν ἄγουσιν.

6 Ἄρ' οὐκ ἐθέλετε αὐτὴν θεωρεῖν;

7 Πείθετε οὖν τοὺς ἄνδρας ὑμᾶς ἐκεῖσε ἄγειν.”

8 Αἱ δὲ γυναῖκες χαίρουσι καὶ λέγουσιν·

9 “Μάλιστα ἐθέλομεν θεωρεῖν καὶ ἐν νῶ ἔχομεν τοὺς ἄνδρας πείθειν.”

10 Τὰς οὖν ὑδρίᾱς ταχέως γεμίζουσιν καὶ οἴκαδε σπεύδουσιν.

11 Ἐπεὶ δὲ ἤκουσιν οἱ ἄνδρες ἐκ τῶν ἀγρῶν, ἐκάστη ἡ γυνὴ λέγει·

12 “ἄκουε, ὦ φίλε ἄνερ· ἄγγελος γὰρ πάρεστι καὶ λέγει ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἐορτὴν ποιοῦσιν.

13 Ἄρ' οὐκ ἐθέλεις με ἐκεῖσε ἄγειν;”

14 Καὶ ῥαδίως πείθουσιν αὐτούς·

15 οἱ γὰρ ἄνδρες αὐτοὶ ἐθέλουσι τὴν ἐορτὴν θεωρεῖν.

1 *VXORES MARITIS PERSVADENT*

- 2 *Multae mulierēs / fēminae / uxōrēs ad (in) fontem (ad)veniunt. (et adsunt)*
- 3 *Dum cadōs implent, nūntius accēdit (adit).*
- 4 *Et cum adsunt, “audīte, mulierēs,” inquit:*
- 5 *Athēniēnsēs enim diēs-festōs faciunt (dūcunt).*
- 6 *Nōnne vultis eōs (eam ἐορτήν) spectāre?*
- 7 *Persuādēte ergō virīs / marītīs, ut vōs illūc dūcant.” (...vōs illūc dūcere)*
- 8 *Et mulierēs laetantur et dīcunt:*
- 9 *“Māximē [eōs] spectāre cupimus (=volumus) et in animō nōbīs est (habēmus) virīs (marītīs) persuādēre (eōs persuāsōs-facere).”*
- 10 *Itaque cadōs celeriter implent et domum festīnant.*
- 11 *Et cum marītī (praeter Dicaeopolin) ex agrīs veniunt, ūna-quaeque fēmina (praeter Myrrhinam) dīcit:*
- 12 *“Audī, cāre vir (marīte): nūntius enim adest (=affuit) et dīcit Athēniēnsēs diēs-festōs facere.*
- 13 *Nōnne vīs (cupis) mē illūc dūcere?”*
- 14 *Et facile iīs persuādent (eōs persuāsōs-faciunt): <-- dē Melissā autem nōn loquimur*
- 15 *marītī enim ipsī diēs festōs spectāre cupiunt.*

- Haec dē aliīs mulieribus marītisque nārrant neque dē Myrrhinā et Dicaeopolī.

1 ΑΙ ΚΟΡΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΑΤΑ ΟΡΩΣΙΝ

- 2 Ἐν δὲ τῇ ὁδῷ ἡ Μέλιττα ἄλλᾱς κόρᾱς ὁρᾷ.
- 3 Αἱ δὲ κόραι τὴν Μέλιτταν ὁρῶσι καὶ καλοῦσιν αὐτήν·
- 4 “χαῖρε, ὦ Μέλιττα,” φᾱσίν.
- 5 Ἡ δὲ Μέλιττα, “χαίρετε, ὦ φίλοι,” φησίν,
- 6 “τί ποιεῖτε;”
- 7 Αἱ δέ, “ἐλθὲ δεῦρο,” φᾱσίν, “ὦ Μέλιττα, καὶ βλέπε·
- 8 ὁρῶμεν γὰρ πρόβατα ἐν τῷ ἀγρῷ.
- 9 ἼΑρα καὶ σὺ ὁρᾷς τὰ πρόβατα;”
- 10 Ἡ δὲ Μέλιττα· “ποῦ ἐστὶ τὰ πρόβατα;
- 11 ἐγὼ γὰρ οὐχ ὁρῶ αὐτά·
- 12 τί δὲ ὁρᾶτε ὑμεῖς;”
- 13 Αἱ δέ· “βλέπε δεῦρο.
- 14 ἼΑρα οὐχ ὁρᾷς σὺ τὰ πρόβατα τὰ ἐν τῷ τοῦ Φιλίππου ἀγρῷ;”
- 15 Ἡ δὲ Μέλιττα· “Ἀλλὰ οὐ δυνατόν ἐστιν·
- 16 ὁ γὰρ Φίλιππος τὰ πρόβατα ἐν τῷ αὐλίῳ ἔχει·
- 17 ἀλλὰ οὐ ρᾶδιόν ἐστιν ὁρᾶν.”
- 18 Αἱ δὲ κόραι, “διὰ τί,” φᾱσίν, “οὐ καταβαίνομεν εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ τὰ πρόβατα ὁρῶμεν;
- 19 Οὐ γὰρ μακρὰ ἐστὶν ἡ ὁδός.”

1 PVELLAE OVES VIDENT

- 2 In viā vērō Melissa aliās puellās videt*.
3 Et puellae Melissam vident eamque vocant:
4 “salvē, Melissa,” inquiunt.
5 Et (=autem) Melissa, “salvēte, amīcae,” inquit,
6 “quid facite?”
7 Et eae, “venī hūc,” ajunt, “Melissa, et spectā:
8 ovēs enim in agrō [esse] vidēmus.
9 Vidēsne et tū ovēs?”
10 Sed Melissa: “ubi sunt(!) eae ovēs?
11 Ego eās enim nōn videō:
12 Quid vōs vidētis?”
13 Eae autem: “spectā hūc.
14 Nōnne et tū ovēs, quae in Philippī agrō sunt, vidēs?”
15 Vērū Melissa: “Sed fierī nōn potest:
16 quōniam Philippus ovēs suās in saeptō (stabulō) habet:
17 at nōn facile est vidēre.”
18 Et Puellae, “Cūr,” ajunt “nōn dēscendimus in agrum et ovēs vidēmus
(=spectāmus)?
19 Nōn enim longa est via.”

- *Hoc verbum proprium est ad ‘videō, vidēre’. Eō verbō βλέπειν plērumque ūsī sumus, quod tīrōnibus facilius est ūsū. Idem atque ‘eō, īre’, vel ‘sum, esse’ - ‘videō, vidēre’ valdē irregulāre est: in praesente futūrō aoristō perfectōque hoc verbum ūtitur aliīs omnīnō formīs (aliīs trabibus).

- Dē verbīs contractīs jam breviter locūtī sumus. Sunt tria genera contractōrum: 1) ‘e’: φιλέω > φιλῶ 2) ‘a’: ὁράω > ὁρῶ 3) ‘o’: πληρόω > πληρῶ. Genus secundum ‘a’ sīc conjugātur in indicātīvō praesentis actīvī: ὁράω > ὁρῶ; ὁράεις > ὁρᾷς; ὁράει > ὁρᾷ; ὁράομεν > ὁρῶμεν; ὁράετε > ὁρᾶτε; ὁράουσιν > ὁρῶσιν

- 20 Ἐν δὲ τούτῳ προσχωρεῖ νεανίας τις ὀνόματι Φαῖδρος·
 21 δοῦλος δὲ αὐτῷ ἀκολουθεῖ.
 22 Ὁ δὲ νεανίας βοᾷ καί, “σπεῦδε, ὦ δοῦλε,” φησίν,
 23 “Ἄρα οὐχ ὁρᾷς τὰ πρόβατα τὰ ἐν τῷ ἀγρῷ;
 24 Ἄρα οὐχ ὁρᾷς ὅτι τὰ πρόβατα ἐκβαίνει ἐκ τοῦ αὐλίου;
 25 σπεῦδε , σπεῦδε, καὶ ἔλαυνε αὐτὰ αὐθις εἰς τὸ αὐλιον.”
 26 Ὁ δὲ δοῦλος, “ἀλλὰ οὐ δυνατόν ἐστι σπεύδειν,” φησίν
 27 “ὦ δέσποτα· ὁ γὰρ ἥλιος μάλα φλέγει, ἐγὼ δὲ μάλα κάμνω.”
 28 Ὁ δὲ Φαῖδρος μέγα βοᾷ καί, “μὴ φλυᾶρει, ὦ μαστίγιά,” φησίν,
 29 “ἴθι δὴ καὶ σπεῦδε.”
 30 Μέγα οὖν βοῶσιν ὃ τε δοῦλος καὶ ὁ δεσπότης·
 31 τρέχουσι δὲ πρὸς τὰ πρόβατα καὶ ἐξελαύνουσιν αὐτὰ ἐκ τοῦ ἀγροῦ εἰς
 τὸ αὐλιον.

 32 Αἱ δὲ κόραι ὁρῶσιν ὅτι ὃ τε Φαῖδρος καὶ ὁ δοῦλος τὰ πρόβατα εἰς τὸ
 αὐλιον ἐλαύνουσιν.
 33 Ἡ οὖν Μέλιττα ταῖς φίλαις λέγει·
 34 “Ἄρα ὁρᾶτε;
 35 Τὰ πρόβατα οὐκ ἔστι τοῦ Φιλίππου ἀλλὰ τοῦ Φαίδρου.
 36 Χαίρετε, ὦ φίλοι.
 37 Ὡρᾶ ἐστὶ μοι οἴκαδε σπεύδειν.”

- 20 At intereā juvenis quīdam advenit nōmine Phaedrū:
21 et servus eum (eī) sequitur.
22 Juvenis autem clāmat* et, “festīnā, serve,” dīcit,
23 Nōne ovēs in agrō esse (eās, quae in agrō sunt) vidēs?”
24 Nōne ovēs ē saeptō exīre (=exīsse) vidēs?”
25 festīnā, festīnā, et eās (ea) in saeptum age.”
26 Et servus, “sed festīnāre nōn possum.”
27 “domine: sōl enim valdē flagrat, et ego valdē fatīgātus sum.”
28 Sed Phaedrū multum clāmat et, “nōlī garrīre, servē-nequam,” inquit
29 “ī tandem et festīnā.”
30 Multum ergō clāmant servus dominusque:
31 currunt vērō ad ovēs et eās ex agrō exigunt (ex-agunt) in saeptum.
- 32 Et puellae Phaedrū servūque ovēs in saeptum agere vident.
- 33 Itaque Melissa amīcīs dīcit:
34 “Vidētisne?
35 Ovēs nōn sunt Philippī sed Phaedrī.
36 Valēte, amīcae.
37 Tempus est domum festīnandī.”

- *βοάω > βοῶ aliud verbum contractae ‘a’ conjugātiōnis est aliudque verbum ad intrāsitīvum ‘clāmāre’.

1 Ο ΛΥΚΟΣ (α)

- 2 Ἐν ᾧ δὲ ἄπεισιν ἢ τε Μυρρίνη καὶ ἡ Μέλιττα, ὁ μὲν πάππος πονεῖ ἐν
τῷ κήπῳ, ὁ δὲ παῖς καὶ Ἄργος βαδίζουσι πρὸς τὸ αὐλίον·
- 3 ὁ Ἄργος κύων ἐστὶ μέγας τε καὶ ἰσχυρὸς·
- 4 τὴν τε οἰκίαν φυλάττει καὶ τὰ πρόβατα.
- 5 Ἐν ᾧ δὲ βαδίζουσιν ὁ τε παῖς καὶ ὁ κύων ἀνὰ τὴν ὁδόν, ὁ Φίλιππος
λαγὼν ὁρᾷ ἐν τῷ ἀγρῷ·
- 6 λῦει οὖν τὸν κύνα καί,
- 7 “ἴθι δὴ, Ἄργε,” φησὶν· “δίωκε.”
- 8 Ὁ μὲν οὖν Ἄργος ὑλακτεῖ καὶ διώκει τὸν λαγόν, ὁ δὲ λαγὼς φεύγει ἀνὰ
τὸ ὄρος.
- 9 Οὕτω δὲ ταχέως τρέχουσιν ὥστε δι’ ὀλίγου οὐ δυνατόν ἐστιν ὁρᾶν οὔτε
τὸν κύνα οὔτε τὸν λαγόν.
- 10 Ὁ οὖν Φίλιππος σπεύδει μετὰ αὐτοὺς καὶ βοᾷ·
- 11 “Ἐλθὲ δεῦρο, Ἄργε·
- 12 ἐπάνελθε, ᾧ κύον κατάρᾳτε.”
- 13 Ἀλλ’ ἔτι διώκει ὁ κύων.
- 14 Τρέχει οὖν ὁ Φίλιππος εἰς ἄκρον τὸ ὄρος ἀλλ’ οὐχ ὁρᾷ τὸν κύνα.
- 15 Μέγα οὖν βοᾷ καὶ καλεῖ, ἀλλ’ οὐκ ἀκούει ὁ Ἄργος.
- 16 Τέλος δὲ ἀθῦμεῖ ὁ παῖς καὶ καταβαίνει ἀπὸ τοῦ ὄρους.

1 LVPVS (a)

- 2 Dum vērō absunt et Myrrhina et Melissa, avus in hortō labōrat, et puer
Argusque ad saeptum* (vel stabulum) vādunt:
3 Argus canis** magnus atque rōbustus est:
4 aedēs atque ovēs custōdit.
5 Dum puer canisque viā (nōtā) [sursum] ambulant (ἀνά - mōtiōnem in locum superiōrem
significāre solet), Philippus leporem (=animal illud; nom. = λαγώς) in agrō videt:
6 solvit ergō canem et,
7 “ī tandem, Arge” inquit: “persequere.”
8 Itaque Argus lātrat et leporem persequitur, sed lepus fugit sursum-in
montem / collem (***)τὸ ὄρος, τοῦ ὄρους).
9 Tam celeriter currunt, ut paulō post vidērī nōn possint neque canis
neque lepus. (nōn possibile sit vidēre...canem, leporem)

10 Philippus igitur post eōs festīnat et clāmat:
11 “Venī hūc, Arge:
12 redī, canis inepte.”
13 Sed etiamnum canis [leporem] persequitur.
14 Ergō currit Philippus in summum montem (i.e. summam montis partem) sed
canem nōn videt.
15 Valdē igitur clāmat et [eum] vocat, sed nōn audit Argus.
16 Dēmum vērō dēspērat (animō dējectō est) puer et dē monte dēscendit.

- * τὸ αὐλίον rēvēra ‘stabulum’ - vel aliquid, quod tectum habeat, dēscribit. Auctōrēs autem hujus librī in pīctūrā quādam ‘saeptum’ potius esse sibi voluērunt, et proptereā ‘saeptum’ crēbrius scrībimus.

- ** nōmina tertiae dēclīnātiōnis sīc dēclīnantur in numerō singulārī: ὁ κύων, τοῦ κυνός, τῇ κυνί, τὸν κύνα, ὃ κύον; et in plūrālī: οἱ κύνες (cum brevī “e”), τῶν κυνῶν, τοῖς κυσί, τοὺς κύνας (cum brevī “a”).

- *** τὸ ὄρος sīc dēclīnātur: in sg.: τὸ ὄρος, τοῦ ὄρους, τῇ ὄρει, τὸ ὄρος; in pl.: τὰ ὄρη (haec forma est contrahendō ex ὄρεα), τῶν ὄρων, τοῖς ὄρεσιν, τὰ ὄρη

- 17 Ἐπεὶ δὲ προσχωρεῖ τῷ κήπῳ, ὁρᾷ αὐτὸν ὁ πάππος καί,
18 “τί ποιεῖς, ὦ παῖ;” φησὶν·
19 “πόθεν ἦκεις καὶ ποῦ ἐστὶν ὁ Ἄργος;”
20 Ὁ δὲ Φίλιππος· “Ἀπὸ τοῦ αὐλίου ἦκω, ὦ πάππε·
21 ὁ δὲ Ἄργος ἐστὶ πού ἐν τοῖς ὄρεσιν·
22 λαγὼν γὰρ διώκει.”
23 Ὁ δὲ πάππος· “Ἴθι δὴ, ὦ παῖ·
24 διὰ τί οὐ ζητεῖς αὐτόν;
25 Μὴ οὕτω ῥάθυμος ἴσθι.”
26 Ὁ δὲ Φίλιππος· “Οὐ ῥάθυμός εἰμι, ὦ πάππε, οὐδὲ αἴτιος ἐγώ.
27 Μέγα γὰρ βοῶ καὶ καλῶ, ἀλλ’ οὐκ ἀκούει ὁ κύων.”
28 Ὁ δὲ πάππος, “ἐλθε δεῦρο, ὦ παῖ,” φησὶν.
29 Οὕτω λέγει καὶ τὴν βακτηρίαν λαμβάνει καὶ σπεύδει ἅμα τῷ παιδί ἀνὰ
τὴν ὁδόν.

- 17 Et cum ad hortum (hortō) accēdit, avus eum videt et,
18 “quid facis, puer?” inquit:
19 “unde venīs et ubi est Argus?”
20 Et Philippus: “Ā saeptō veniō, ave:
21 Argus autem alicubi in montibus est:
22 leporem enim persequitur.”
23 Sed avus: “Ī tandem, puer:
24 cūr eum nōn quaeris?
25 Nōlī ita socors esse.”
26 Sed Philippus: “Socors nōn sum, ave, neque culpa mea est (culpandus nōn
[sum] ego)
27 Multum enim clāmō et vocō [eum], neque autem audit canis.”
28 Et avus, “venī hūc, puer,” inquit.
29 Sīc dīcit et baculum sūmit et festīnat ūna cum puerō (graecē ἄμα cum datīvō)
[sursum] viā.

1 Ο ΛΥΚΟΣ (β)

- 2 Ἐπεὶ δὲ τῷ αὐλίῳ προσχωροῦσιν ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ πάππος, πολὺν ψόφον ἀκούουσιν·
- 3 ὑλακτεῖ γὰρ ἀγρίως ὁ Ἄργος, τὰ δὲ πρόβατα πολὺν θόρυβον ποιεῖ.
- 4 Σπεύδουσιν οὖν· βούλονται γὰρ γινώσκειν τί πάσχει τὰ πρόβατα.
- 5 Πρῶτος οὖν πάρεστιν ὁ παῖς καὶ ἰδού, ὁ μὲν Ἄργος μένει πρὸς τῇ ὁδῷ καὶ ἀγρίως ὑλακτεῖ,
- 6 καταβαίνει δὲ ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸ αὐλίον λύκος μέγας.
- 7 Ὁ μὲν οὖν Φίλιππος μέγα βοᾷ καὶ λίθους λαμβάνει καὶ βάλλει τὸν λύκον·
- 8 ὁ δὲ Ἄργος ὀρμᾷ ἐπ' αὐτὸν καὶ οὕτως ἀγρίως ἐμπίπτει ὥστε ἀναστρέφει ὁ λύκος καὶ ἀποφεύγει.
- 9 Διώκει μὲν οὖν ὁ κύων, ὁ δὲ Φίλιππος σπεύδει μετὰ αὐτόν.
- 10 Ὁ δὲ πάππος ἤδη εἰς ἄκρον τὸ ὄρος ἤκει καὶ τὸν λύκον ὀρᾷ καὶ βοᾷ·
- 11 “Ἐλθὲ δεῦρο, Φίλιππε·
- 12 μὴ δίωκε ἀλλ' ἐπ' ἀνελθε.”
- 13 Νῦν δὲ ὁ Ἄργος τὸν λύκον ὁδᾷξ λαμβάνει καὶ κατέχει,
- 14 ὁ δὲ Φίλιππος ἤδη πάρεστι καὶ τὴν μάχαιραν λαμβάνει καὶ τύπτει τὸν λύκον.
- 15 Ὁ δὲ ἀσπαίρει καὶ καταπίπτει πρὸς τὴν γῆν.
- 16 Ἐνταῦθα δὴ προσχωρεῖ ὁ πάππος καὶ τὸν λύκον ὀρᾷ ἐπὶ τῇ γῇ κείμενον.
- 17 Θαυμάζει οὖν καί, “εὖ γε, ὦ παῖ,” φησὶν·
- 18 “μάλα ἀνδρεῖος εἶ.

1 LVPVS (b)

- 2 Et cum ad saeptum accēdunt Philippus avusque, multum strepitum audiunt:
- 3 lātrat enim ferōciter Argus, et ovēs multum tumultum faciunt.
- 4 Festīnant ergō: cognōscere enim volunt quid acciderit ovibus (= patiantur).
- 5 Itaque prīmus puer adest et ecce, Argus (1.) ad (apud) viam manet et ferōciter lātrat,
- 6 dēscendit vērō (2.) dē monte ad saeptum lupus magnus.
- 7 Philippus valdē clāmat et lapidēs sūmit et in lupum (Graecē hīc accūsātīvus dīrēctiōnis sōlus stat) jācit:
- 8 (Et) Argus in eum irruit et ita ferōciter invādit (incidit) ut lupus sē-convertat et aufugiat. (cum indicātīvō Graecē)
- 9 Persequitur [eum] canis, et Philippus post eum festīnat.
- 10 Avus vērō jam in summum montem vēnit (adest) et lupum videt et clāmat:
- 11 “Venī hūc, Philippe:
- 12 nōlī [eum] persequere sed revenī (hūc).”
- 13 Nunc autem Argus lupum dentibus (adv.: mordicus) capit (sūmit) et tenet (dētinet; κατ- + ἔχω)
- 14 Philippus vērō jam adest et sīcam / pugiōnem (μάχαιρα ab μάχομαι = pugnō - dep.) sūmit et fodit / pungit lupum.
- 15 Is tremit (=tremuit; animam efflat) et in terram dēcidit.
- 16 Hīc profectō avus advenit et lupum in terrā / super terram jacentem (=jacēre) videt.
- 17 Mīrātur ergō et, “macte / euge (εὖ = bene), puer,” dīcit:
- 18 “valdē fortis es.

- 19 Μέγας γάρ ἐστιν ὁ λύκος καὶ ἄγριος.
 20 Σὺ δέ, ὦ Ἄργε, ἀγαθὸς εἶ κύων·
 21 εὖ γὰρ τὰ πρόβατα φυλάττεις.
 22 Νῦν δέ, Φίλιππε, οἴκαδε σπεῦδε·
 23 ἡ γὰρ μήτηρ δήπου ἐθέλει γινώσκειν ποῦ εἶ καὶ τί πάσχεις.”
- 24 Ἐπεὶ δὲ τῇ οἰκίᾳ προσχωροῦσιν, τὴν μητέρα ὁρῶσιν.
 25 Ὁ μὲν οὖν πάππος σπεύδει πρὸς αὐτὴν καὶ πάντα λέγει.
 26 Ἡ δέ, “ἄρα ἀληθῆ λέγεις;” φησίν.
 27 “Εὖ γε, ὦ παῖ· μάλα ἀνδρεῖος εἶ.
 28 Ἀλλ’ ἰδού, προσχωρεῖ ἡ Μέλιττα ἀπὸ τῆς κρήνης.
 29 Ἐλθὲ δεῦρο, ὦ Μέλιττα, καὶ ἄκουε·
 30 ὁ γὰρ Φίλιππος λύκον ἀπέκτονεν.”
 31 Ὁ μὲν οὖν πάππος πάντα αὖθις λέγει,
 32 ἡ δὲ Μέλιττα μάλιστα θαυμάζει καὶ λέγει ὅτι καὶ ὁ Ἄργος καὶ ὁ Φίλιππος μάλα ἀνδρεῖοί εἰσι καὶ ἰσχυροί.
- 33 Ἐπειτα δὲ ἡ μήτηρ, “νῦν δὲ ἐλθὲ δεῦρο, ὦ φίλε,” φησίν,
 34 “καὶ κάθιζε μεθ’ ἡμῶν ὑπὸ τῷ δένδρῳ· μάλα γὰρ κάμνεις.
 35 Σὺ δέ, Μέλιττα, κάθιζε καὶ σύ.
 36 Ἀκούετε οὖν·
 37 ἐγὼ γὰρ βούλομαι καλὸν μῦθον ὑμῖν λέγειν.”
- 38 Ὁ μὲν οὖν πάππος καθεύδει - μάλα γὰρ κάμνει - οἱ δὲ παῖδες καθίζουσιν ὑπὸ τῷ δένδρῳ καὶ ἀκούουσιν·
 39 ἐπιθυμοῦσι γὰρ ἀκούειν τὸν μῦθον.

- 19 Magnus enim lupus est et ferōx.
20 Et tū, Arge, bonus es canis.
21 quōniam bene ovēs custōdīs.
22 nunc autem, Philippe, domum festīnā:
23 māter enim scīlicet cognōscere cupit ubi sīs et quid agās.” (indicātivus Graecē)
- 24 Cum ad aedēs adveniunt, mātrem vident.
25 Itaque avus ad eam festīnat et omnia dīcit.
26 Et ea, “Vērumne dīcis?” inquit.
27 “Macte, puer: valdē fortis es.
28 Sed en, Melissa advenit ā fonte.
29 Venī hūc, Melissa, et audī:
30 Philippus enim lupum necāvit / occidit (perfectum: ‘necātum/occīsum habet’).”
31 Avus igitur omnia iterum dīcit,
32 et Melissa māximē mīrātur et dīcit Argum et Philippum valdē fortēs et
rōbustōs esse.
- 33 Posteā vērō māter, “sed nunc hūc venī, cāre,” inquit,
34 “et cōnsīde nōbīscum sub arbore: admodum enim fessus es.
35 Tū vērō Melissa, et tū cōnsīde.
36 Audīte igitur:
37 Vōbīs enim fābulam pulchram dīcere (=nārrāre) volō.”
- 38 Itaque avus dormit - admodum enim fessus est - et līberī cōnsīdunt /
sedent sub arbore et audiunt.
39 Cupiunt / dēsīderant enim fābulam audīre.

1 Ο ΔΟΥΛΟΣ ΤΟΝ ΚΥΝΑ ΟΥ ΦΙΛΕΙ

- 2 Ἡ μὲν οὖν μήτηρ λέγει·
 3 “Τί δέ; Ποῖον μῦθον ἐθέλετε ἀκούειν;”
 4 Ὁ δὲ Φίλιππος· “Εγὼ μὲν μῦθον περὶ δεινοῦ καὶ μεγάλου θηρίου ἀκούειν ἐθέλω,”
 5 Ἡ δὲ Μέλιττα· “Διὰ τί περὶ δεινοῦ καὶ μεγάλου θηρίου;
 6 Διὰ τί οὐ περὶ καλῆς κόρης;
 7 Ἄρ’ οὐκ ἐθέλεις σὺ ἡμῖν λέγειν τοιοῦτον μῦθον, ὥ μαμμιά;”
 8 Ὁ δὲ παῖς· “Ὑμεῖς αἱ κόραι οὐκ ἰσχυραὶ ἐστε·
 9 διὰ τοῦτο οὐκ ἐθέλετε ἀκούειν μύθους περὶ ἀνδρείων ἀνθρώπων.
 10 Ἡμεῖς δὲ τὰ ἀνδρεῖα μειράκια οὐ φιλοῦμεν τοὺς περὶ κορῶν μύθους.”
- 11 Ἡ δὲ μήτηρ· “Μὴ βοᾶτε· ὁ γὰρ πάππος καθεύδει.
 12 Παρ’ ἐμὲ δὲ ἔλθετε καὶ πρὸς ἐμοὶ καθίζετε·
 13 ἐγὼ μὲν γὰρ ὑμῖν καλὸν μῦθον λέγειν μέλλω·
 14 ἐν δὲ τῷ μύθῳ καὶ καλὴ γυνὴ ἔνεστιν, καὶ ἀνδρεῖος ἀνὴρ, καὶ θηρίον μέγα καὶ δεινόν.
 15 Μὴ οὖν θορυβεῖτε ἀλλ’ ἀκούετε.”
- 16 Ἐν δὲ τούτῳ ὁ Φίλιππος, “παῦε, ὦ μῆτερ,” φησὶν·
 17 “ὁ γὰρ Ξανθίας πρὸς ἡμᾶς βαδίζει.
 18 Ἀλλὰ τί ποιεῖ ὁ ἄνθρωπος;
 19 Λίθους λαμβάνει καὶ τὸν κύνα βάλλει;
 20 ὦ Ζεῦ. ὦ ἀνόητε, τί ποιεῖς;
 21 Μὴ βάλλε τὸν κύνα.”

1 SERVVS CANEM NON AMAT

2 Itaque māter dīcit:

3 “Quid igitur *(autem)*? Quālem / Quam fābulam audīre cupitis?”

4 Et Philippus: “Ego quidem fābulam, quae dē terribilī / horrendō et magnō animālī sit, audīre cupiō,”

5 Sed Melissa: “Cūr dē horrendō et magnō animālī;

6 Cūr nōn dē puellā pulchrā?

7 Nōnne cupis tū nōbīs nārrāre *(dīcere)* tālem fābulam, mamma?”

8 Puer vērō: “Vōs puellae nōn estis rōbustae *(= fortēs)*:

9 proptereā fābulās, quae dē fortibus hominibus sint, audīre nōn cupitis.

10 Nōs autem, fortēs adulescentēs, eās dē puellīs fābulās nōn amāmus.”

11 Māter autem: “Nōlīte clāmāre: avus enim dormit.

12 Et ad mē venīte et apud mē cōnsīdite:

13 nam *(1.)* ego vōbīs fābulam pulchram nārrātūra *(dictūra)* sum:

14 et *(2.)* in eā fābulā fēmina pulchra inest, et vir fortis, et animal magnum et terribile.

15 Nōlīte igitur tumultuārī sed audīte.”

16 At intereā Philippus, “dēsine, māter,” inquit: *(ab παύω dērivātur pausa)*

17 “Xanthiās enim ad nōs vādit.

18 Sed quid facit homō ille?

19 Lapidēs sūmit et in *(= accūsātīvus dīrēctiōnis sine praepositīōnē)* canem jacit.

20 Prō Juppiter. Stulte-homō, quid facis?

21 Nōlī in canem [lapidēs] jacere.”

- 22 Ὁ δὲ δοῦλος λέγει· “Ἄρ’ ἐμὲ καλεῖς, ὦ παῖ;
 23 Ἀλλ’ ἐγὼ τὸν κύνα ἀπ’ ἐμοῦ ἀπελαύνω.
 24 Ὁ γὰρ κύων ἀεὶ πρὸς ἐμοὶ μένει καὶ ὑλακτεῖ·
 25 εἰ δὲ βαδίζω, ἐμὲ διώκει καὶ ἐπ’ ἐμὲ ὀρμᾷ.
 26 Πολλάκις δέ με δάκνειν ἐπιθῦμεῖ.
 27 Τί οὖν ποιῶ;
 28 Ἐγὼ δὲ αὐτὸν ἀπελαύνειν ἐπιθῦμῶ, τὸν γὰρ κύνα οὐ φιλῶ.
 29 σὺ δέ, ὦ Φίλιππε, μάλα φιλεῖς τὸν κύνα, ἐπεὶ ὁ κύων οὐκ ἀγρίως
 ἐμπίπτει σοι, οὐδὲ ὀρμᾷ ἐπὶ σέ.
 30 Ὁ γὰρ κύων φίλος σοί ἐστιν, καὶ πολλάκις μετὰ σοῦ βαδίζει τε ἀνὰ τὸ
 ὄρος, καὶ μετὰ σοῦ φυλάττει τὰ πρόβατα·
 31 ἐμὲ δὲ οὐ φιλεῖ ὁ κύων, οὐδὲ ἐγὼ τὸν κύνα φιλῶ.
 32 Κάλει οὖν τὸν κύνα πρὸς σέ.”
 33 Ὁ οὖν Φίλιππος τὸν Ἄργον καλεῖ· “Ἄργε, δεῦρ’ ἐλθέ, πρὸς ἡμᾶς.
 34 Κάθιζε ἐνταῦθα μεθ’ ἡμῶν.
 35 Ἡμεῖς μὲν γὰρ φιλοῦμέν σε, ὁ δὲ δοῦλος οὐ φιλεῖ.
 36 Μὴ οὖν ἀποχώρει ἀφ’ ἡμῶν, ἀλλ’ ἄκουε καὶ σὺ τὸν μῦθον.
 37 Ἡ γὰρ μήτηρ ἡμᾶς μάλα φιλεῖ, καὶ ἀεὶ καλοὺς μῦθους ἡμῖν λέγειν
 βούλεται.
 38 Ἄρ’ οὐ φιλεῖς ἡμᾶς, ὦ μῆτερ;”
 39 “Μάλιστα γε, ἐγὼ ὑμᾶς μάλα φιλῶ.
 40 Ἀλλὰ νῦν σιγᾶτε, καὶ ἀκούετε τὸν μῦθον.
 41 Ὁ γὰρ μῦθός ἐστι περὶ τοῦ Μίνωος.”

- 22 Et servus dīcit: “Vocāsne mē, puer?
- 23 At ego canem ā mē abigō (ab-agō).
- 24 Canis enim assiduē (semper) apud mē manet et lātrat:
- 25 sī autem ambulō, mē persequitur et in mē irruit.
- 26 Saepe vērō mē mordēre dēsīderat.
- 27 Ergō quid faciam? (hīc indicātīvus Graecē)
- 28 Sed ego eum abigere cupiō, quia eum canem nōn amō (mihi nōn est cordī) :
- 29 tū autem, Philippe, canem multum amās, cum canis ferōciter in tē (tibi) nōn invādat (invādit), neque in tē irruat (irruit).
- 30 Canis tibi enim amīcus(adj.) est, et saepe tēcum ambulat in montem tēcumque ovēs custōdit:
- 31 mē autem canis nōn amat, neque ego eum canem amō.
- 32 Itaque (ad)vocā (κάλει = vocā; καλεῖ = vocat) canem ad tē.”
- 33 Philippus igitur Argum vocat: “Arge, hūc venī, ad nōs.
- 34 Cōnsīde hīc nōbīscum.
- 35 Nōs tē enim amāmus, servus tē autem nōn amat.
- 36 Ergō nōlī ā nōbīs discēdere (ἀποχωρεῖ = discēdit, ἀποχώρει = discēde), sed auscultā et tū fābulam.
- 37 Nam māter nōs multum amat, et semper fābulās pulchrās nōbīs nārrāre vult.
- 38 Nōnne nōs amās, māter?”
- 39 “Māximē vērō, ego vōs multum amō.
- 40 At nunc tacēte, et audīte fābulam.
- 41 Fābula enim dē Mīnōe est.”

(προσθήκη - οὐκ ἐγένετο)

1 *Ο ΑΡΓΟΣ ΤΑ ΠΡΟΒΑΤΑ ΣΩΙΖΕΙ*

2 Ὁ τε Φίλιππος καὶ ὁ πατήρ βραδέως βαδίζουσιν ἀνὰ τὴν ὁδόν·

3 ζητοῦσιν γὰρ τὰ πρόβατα.

4 Ἐπεὶ δὲ εἰς ἄκρον τὸ ὄρος ἤκουσιν, τὰ πρόβατα ὁρῶσιν·

5 μένει γὰρ πρὸς τῇ ὁδῷ καὶ πολὺν θόρυβον ποιεῖ.

6 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις, “τί πάσχει τὰ πρόβατα;” φησίν·

7 “σπεῦδε κατὰ τὴν ὁδόν, ὦ παῖ, καὶ γίγνωσκε διὰ τί τοσοῦτον θόρυβον ποιεῖ.”

8 Ὁ οὖν Φίλιππος σπεύδει κατὰ τὴν ὁδόν.

9 Ἐπεὶ δὲ τοῖς προβάτοις προσχωρεῖ, μέγαν λύκον ὁρᾷ·

10 τὸν οὖν πατέρα καλεῖ καὶ βοᾷ·

11 “Ἐλθὲ δεῦρο, ὦ πάτερ, καὶ βοήθει· μέγας γὰρ λύκος πάρεστι καὶ μέλλει τοῖς προβάτοις ἐμπίπτειν,”

12 Ὁ οὖν Δικαιοπόλις τὸν κύνα λῦει καί, “ἴθι δὴ, Ἄργε,” φησίν·

13 “τὸν λύκον δίωκε· σὺ δέ, ὦ παῖ, μένε ἐνταῦθα.”

14 Ὁ μὲν οὖν Φίλιππος μένει πρὸς τῇ ὁδῷ, ὁ δὲ Ἄργος ὑλακτεῖ καὶ οὕτως ἀγρίως ὁρμᾷ ἐπὶ τὸν λύκον ὥστε ὁ λύκος ἀποφεύγει.

15 Ὁ δὲ Φίλιππος καὶ ὁ πατήρ τρέχουσι μετ’ αὐτοὺς καὶ βοᾷσι καὶ λίθους βάλλουσιν.

16 Ἐνταῦθα δὴ τὸν κύνα καλοῦσιν καὶ τὰ πρόβατα οἴκαδε ἐλαύνουσιν.

(supplēmentum V – hoc nōn accidit)

1 *ARGVS OVES CVSTODIT*

- 2 *Philippus atque pater tardē viā [sursum] ambulant:*
3 *quaerunt enim ovēs (eōrum).*
4 *Cum vērō in summum montem (ad)veniunt, ovēs vident:*
5 *manent (ovēs; in gr. in verbō neutr. sg.) apud viam et multum tumultum faciunt.*
6 *Dicaeopolis igitur “quid accidit ovibus (quid patiuntur)?” inquit:*
7 *“festīnā viā deorsum (κατὰ autem praepositio est similis ad ‘dē’), puer, et cognōsce*
cūr tantum tumultum faciant (faciunt).”
8 *Philippus igitur deorsum viā festīnat.*
9 *Et cum ad ovēs accēdit, magnum lupum videt: (hoc autem, ut scīmus, sic nōn est factum)*
10 *Itaque patrem vocat et clāmat:*
11 *“Venī hūc, pater, et fer-opem (βοηθῶ / -έω = συλλάμβανω): magnus lupus adest*
et in ovēs (ovibus) invāsūrus est.”

12 *Dicaeopolis igitur canem solvit et, “agedum ī (ī tandem), Arge,” inquit:*
13 *“lupum persequere: sed tū, puer, exspectā (manē) hīc.”*
14 *Philippus (1.) igitur ad viam exspectat et (2.) Argus lātrat et ita ferōciter*
irruit in lupum ut lupus aufugiat.
15 *Philippus vērō ac pater post eōs currunt et clāmant et lapidēs jaciunt.*

16 *Nunc tandem canem vocant et ovēs domum agunt.*

- haec nārrātiō vērē in nostrā fābulā nōn est facta: Philippus lupum rēvērā sōlus ūnā cum cane occidit, Dicaeopolide absente.